

VYSOKÁ ŠKOLA POLYTECHNICKÁ JIHLAVA

Katedra cestovního ruchu

Vesnická památková zóna Stará Hostivař

bakalářská práce

Autor práce: Lenka Létalová

Vedoucí práce: RNDr. PaedDr. Jaromír Rux, CSc.

Jihlava 2021

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Autor práce:	Lenka Létalová
Studijní program:	Ekonomika a management
Obor:	Cestovní ruch
Název práce:	Vesnická památková zóna Stará Hostivař
Cíl práce:	Analýza a vyhodnocení aktuálního stavu informovanosti občanů Prahy 15 o památkách ve Staré Hostivaři a návrh prohlídkových tras pro různé skupiny občanů

RNDr. PaedDr. Jaromír Rux, CSc.
vedoucí bakalářské práce

RNDr. Eva Janoušková, Ph.D.
vedoucí katedry
Katedra cestovního ruchu

Abstrakt

Tématem této bakalářské práce je analýza a vyhodnocení aktuálního stavu informovanosti občanů Prahy 15 o památkách ve Staré Hostivaři a návrh prohlídkových tras pro různé skupiny občanů. Teoretická část práce definuje základní pojmy cestovního ruchu a dotazníkového šetření. Obsahuje stručný popis zkoumané oblasti a její historie. Praktická část představuje Hostivař, především její kulturně-historické a přírodní předpoklady a infrastrukturu. Provedené dotazníkové šetření mezi obyvateli městské části Praha 15 poskytuje data ohledně jejich informovanosti o památkách ve Staré Hostivaři. Výsledky šetření jsou interpretovány pomocí grafů a doplněny textovým komentářem. Trasy pro vybrané skupiny osob jsou navrženy na základě výsledků dotazníkového šetření.

Klíčová slova

Cestovní ruch; Hostivař; pamětihodnosti; dotazník; prohlídková trasa

Abstract

The topic of this bachelor's thesis is the analysis and evaluation of the current state of knowledge of the citizens of Prague 15 about the monuments in Stará Hostivař and the design of sightseeing routes for various groups of citizens. The theoretical part of the thesis defines the basic concepts of tourism and the questionnaire survey. It contains a brief description of the researched area and its history. The practical part presents Hostivař, especially its cultural-historical and natural conditions and its infrastructure. The conducted questionnaire survey among the inhabitants of the Prague 15 district provides data regarding their knowledge of the monuments in Stará Hostivař. The results of this survey are interpreted using graphs and supplemented by a textual commentary. Routes for selected groups of visitors are designed according to the results of this questionnaire survey.

Key words

Tourism; Hostivař; monuments; questionnaire; sightseeing route

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je původní a zpracovala jsem ji samostatně. Prohlašuji, že citace použitých pramenů je úplná, že jsem v práci neporušila autorská práva (ve smyslu zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů, v platném znění, dále též „AZ“).

Souhlasím s umístěním bakalářské práce v knihovně VŠPJ a s jejím užitím k výuce nebo k vlastní vnitřní potřebě VŠPJ.

Byla jsem seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje AZ, zejména § 60 (školní dílo).

Beru na vědomí, že VŠPJ má právo na uzavření licenční smlouvy o užití mé bakalářské práce a prohlašuji, že **s o u h l a s í m** s případným užitím mé bakalářské práce (prodej, zapůjčení apod.).

Jsem si vědoma toho, že užít své bakalářské práce či poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠPJ, která má právo ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, vynaložených vysokou školou na vytvoření díla (až do jejich skutečné výše), z výdělku dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence.

V Jihlavě dne 30. dubna 2021

.....
Podpis studentky

Poděkování

Velmi ráda bych poděkovala RNDr. PaedDr. Jaromíru Ruxovi, CSc., vedoucímu mé bakalářské práce, za jeho odborné rady, vedení a ochotu. Děkuji také mé rodině, za jejich podporu a trpělivost.

Obsah

Seznam obrázků	8
Úvod.....	11
Motivace	12
Cíl práce	13
1 Teoretická část	14
1.1 Cestovní ruch	14
1.1.1 Definice CR	14
1.1.2 Typologie CR.....	14
1.1.3 Systém CR	17
1.1.4 Potenciál rozvoje CR	18
1.1.5 Předpoklady rozvoje CR.....	19
1.2 Marketingový výzkum	20
1.2.1 Dotazníkové šetření	20
1.3 Obecné vymezení oblasti – Hostivař.....	22
1.3.1 Obec Hostivař	22
1.3.2 Stará Hostivař	23
1.3.3 Historie obce	24
1.3.4 Významné osobnosti.....	26
1.3.5 Film v Hostivaři	29
2 Praktická část	30
2.1 Příroda	31
2.2 Památky Hostivaře	32
2.2.1 Hostivařské hradiště.....	32
2.2.2 Kostel Stěti sv. Jana Křtitele a fara.....	33
2.2.3 Toulcův dvůr.....	36
2.2.4 Hostivařské statky a mlýny	37
2.2.5 Školy	40
2.2.6 Hřbitov	40
2.2.7 Švehlova sokolovna	41
2.2.8 Naučné stezky	41
2.3 Infrastruktura obce	42
2.3.1 Doprava.....	42
2.3.2 Ubytování.....	43
2.3.3 Stravování	43
2.4 Akce konané v Hostivaři	44

2.5	Dotazníkové šetření.....	44
2.5.1	Cíl dotazníkového šetření	44
2.5.2	Dotazník.....	45
2.5.3	Respondenti	45
2.5.4	Výsledky dotazníkového šetření.....	45
2.6	Návrh prohlídkových tras pro různé skupiny občanů	58
2.6.1	Návrh jednodenní prohlídkové trasy pro děti	59
2.6.2	Návrh jednodenní prohlídkové trasy pro dospělé a seniory	60
3	Diskuze	63
	Závěr.....	65
	Seznam použité literatury	67
	Přílohy.....	74

Seznam obrázků

Obrázek 1 Mapa Prahy (www.mapy.cz).....	23
Obrázek 2 Vesnická památková zóna Stará Hostivař (www.mapy.cz)	24
Obrázek 3 Jak dlouho žijete v městské části Praha 15? (zpracování vlastní).....	46
Obrázek 4 Máte v Praze 15 trvalý pobyt? (zpracování vlastní).....	47
Obrázek 5 Zajímáte se o historii Hostivaře? (zpracování vlastní).....	48
Obrázek 6 Jaké znáte památky v Hostivaři? (zpracování vlastní)	49
Obrázek 7 Kterou z těchto památek jste již v roce 2021 navštívili? (zpracování vlastní)	50
Obrázek 8 Znáte Naučnou stezku historií Hostivaře? (zpracování vlastní).....	51
Obrázek 9 Uvítali byste naučnou stezku zaměřenou na konkrétní skupinu osob? (zpracování vlastní).....	52
Obrázek 10 Kde hledáte informace o hostivařských památkách, které se chystáte navštívit? (zpracování vlastní)	53
Obrázek 11 Jsou podle vás informace o hostivařských památkách dostatečně dostupné? (zpracování vlastní).....	54
Obrázek 12 Jaké je vaše pohlaví? (zpracování vlastní)	55
Obrázek 13 Jaký je váš věk? (zpracování vlastní)	56
Obrázek 14 Jaké je vaše nejvyšší dosažené vzdělání? (zpracování vlastní).....	57
Obrázek 15 Máte děti? Jak staré? (zpracování vlastní)	58
Obrázek 16 Návrh jednodenní prohlídkové trasy pro děti (www.mapy.cz).....	60
Obrázek 17 Návrh jednodenní prohlídkové trasy pro dospělé a seniory (www.mapy.cz)	62

Seznam tabulek

Tabulka 1 Počet členů v dotazovaných skupinách k 28.3.2021 (zpracování vlastní)	45
--	----

Seznam použitých zkratek

CR	cestovní ruch
UNWTO	Světová organizace cestovního ruchu
Min.	minimálně
Max.	maximálně
Č.	číslo
Čp.	číslo popisné
ČR	Česká republika
ONV	Okresní národní výbor
Hl. m.	hlavní město

Úvod

Cestovní ruch se v průběhu 20. století stal významnou složkou národního hospodářství téměř každého státu v Evropě. Významně tomu napomáhá nejen touha lidí po poznávání nových míst a kultur, ale také technologický pokrok v cestování. Lidé cestují nejen za odpočinkem, ale stále častěji za dobrodružstvím či dokonce extrémními zážitky. Jedná se o velmi dynamicky se rozvíjející odvětví, které přináší dané destinaci mnoho výhod i nevýhod. Hlavními výhodami jsou např. ochrana kulturních a přírodních památek, nově vznikající pracovní místa, neustálé vylepšování infrastruktury destinací či rozvoj domácího cestovního ruchu, čímž se zvyšuje životní úroveň místních obyvatel. Na druhou stranu je třeba zmínit negativní dopady cestovního ruchu na životní prostředí, přírodní zdroje či příliš velkou závislost místních obyvatel na cestovním ruchu. Tyto pozitivní i negativní dopady jsou si velmi blízko a hranice mezi nimi je velmi tenká.

V současné době celý svět bojuje již více než rok s koronavirovou nákazou, která má na cestovní ruch i samotné cestování katastrofální dopady. Lidé se cestovat bojí a do mnoha zemí je to dokonce zakázané, což má za následek uzavírání a bohužel i krach mnoha ubytovacích, stravovacích a dalších zařízení cestovního ruchu. Velmi významně v příjezdovém cestovním ruchu byly zastoupeny obchodní cesty či kongresová turistika, oboje však dnes nahradila online komunikace. Vzhledem k tomu, že není známo, jak dlouho potrvají restriktivní opatření v České republice, není jasné, kdy se vrátí cestovní ruch na úroveň před krizí a zda vůbec je to možné. Toto zatím nelze spolehlivě předvídat a vše je na úrovni spekulací. Faktem je, že příjezdový cestovní ruch klesl velmi nízkou, kdežto domácí cestovní ruch o mnoho méně. Mnoha zařízením cestovního ruchu se tady nabízí na čas jediná možnost, jak zvýšit návštěvnost, a to zaměřit se na tuzemské hosty.

Mnoho zemí na celém světě v této nelehké době vsadilo na propagaci vlastní země s cílem využít vysokého potenciálu domácího cestovního ruchu. Nejinak je tomu i v České republice. Velkoměsta a turisticky zajímavé lokality mají situaci samozřejmě mnohem jednodušší než menší obce. Zejména Praha je bezpochyby na prvních místech v navštěvovanosti tuzemských lokalit, nicméně hovoříme především o centru metropole. Mnoho okrajových částí Prahy má velmi zajímavé místní pamětihodnosti jak kulturní tak i přírodní, a je tedy ideální čas na jejich zviditelnění a propagaci.

Žiji v Praze 15, konkrétně přímo v Hostivaři, již téměř 15 let. Za tuto dobu jsem památky této městské části Prahy mnohokrát navštívila. Ačkoliv je Hostivař součástí hlavního města již téměř sto let, její historické centrum si zachovalo svůj venkovský ráz. Je zde mnoho míst, která místní obyvatelé rádi navštěvují a je vítaným místem všech obyvatel Prahy pro jejich výlety.

Tato bakalářská práce je rozdělena do dvou částí na teoretickou část a praktickou část. V teoretické části budou vymezeny základní pojmy cestovního ruchu, marketingového výzkumu a dotazníkového šetření, které se týkají tématu práce. Rovněž zde budou stručně popsány základní informace o městské části Hostivař a její historii. V praktické části bude představena městská část Hostivař podrobněji, a to především její přírodní i kulturně-historické předpoklady rozvoje cestovního ruchu, dále infrastruktura a materiálně-technická základna a kulturní a společenské akce. Součástí této části bude dotazníkové šetření, prostřednictvím kterého budou získána data ohledně informovanosti občanů Prahy 15 o památkách ve Staré Hostivaři. Odpovědi občanů budou zhodnoceny a interpretovány pomocí grafů a doplněny textovým komentářem. Na základě výsledků dotazníkového šetření budou navrženy trasy pro vybrané skupiny osob. Informace budou čerpány z odborných tištěných i elektronických zdrojů, které budou v této práci uvedeny.

Motivace

Tématem této bakalářské práce je analýza a vyhodnocení aktuálního stavu informovanosti a znalosti občanů Prahy 15 o památkách ve Staré Hostivaři a návrh prohlídkových tras pro různé skupiny občanů. Předpokladem je, že ze získaných informací vznikne základní přehled o informovanosti obyvatel Prahy 15 ohledně místních památek. Tento přehled může být prvotním impulzem pro další hlubší zkoumání této problematiky jak zástupci městské části Prahy 15, tak i místních organizací. Detailní znalost vlastních obyvatel je velkým pomocníkem při pořádání různých kulturních a společenských akcí. O Praze je známo, že lidé jsou si navzájem anonymní. Podrobná studie by mohla být skvělým začátkem pro vytváření nových vztahů a výměnu kontaktů a možnou budoucí spolupráci mezi místními obyvateli i organizacemi.

Cíl práce

Cílem této bakalářské práce je na základě získaných údajů pomocí dotazníkového šetření analyzovat a vyhodnotit aktuální stav informovanosti občanů Prahy 15 o památkách ve Staré Hostivaři. Na základě výsledků vyplývajících z tohoto dotazníkového šetření budou navrženy prohlídkové trasy pro různé skupiny občanů.

1 Teoretická část

V teoretické části této práce budou vymezeny základní pojmy cestovního ruchu, a to především jeho definice, druhy a formy CR, systém CR, základní předpoklady rozvoje CR a potenciál CR. Budou zde rovněž vysvětleny základní pojmy marketingového výzkumu a především dotazníkové šetření. Dále zde budou vypsány základní informace o městské části Hostivař, bude představena Vesnická památková zóna Stará Hostivař, její historie, významné osobnosti a spojení s filmem.

1.1 Cestovní ruch

Jak již bylo zmíněno v úvodu, cestovní ruch je významnou součástí národního hospodářství mnoha států. Jistou formu cestovního ruchu je možné zaznamenat již v pravěku či starověku, nicméně pokud hovoříme o moderním cestovním ruchu, máme na mysli období přibližně od poloviny 19. století, kdy Thomas Cook založil první cestovní kancelář a začal pořádat organizované zájezdy.

1.1.1 Definice CR

Definice cestovního ruchu se v průběhu 20. století měnily. Ve 40. letech 20. století chápali švýcarští autoři Hunziker a Krapf cestovní ruch jako „*soubor jevů a vztahů, vyplývajících z pobytu osob na cizím místě, pokud cílem pobytu není trvalé usazení nebo výkon výdělečné činnosti.*“ Tato definice se stala na dlouhou dobu oficiální definicí cestovního ruchu. V 70. letech 20. století byla upřesněna Kasparem, který ji obohatil o aspekt motivace. V roce 1991 přijala UNWTO novou definici, která byla dlouhodobě uznávána. „*Z hlediska statistiky se cestovním ruchem rozumí činnost osoby, která cestuje na přechodnou dobu do místa mimo své běžné životní prostředí, přičemž hlavní účel cesty je jiný než vykonávání výdělečné činnosti v navštíveném místě.*“ (Linderová, 2013)

1.1.2 Typologie CR

Cestovní ruch nabízí mnoho způsobů, jak uspokojit potřeby lidí např. po poznání, novém zážitku, odpočinku, sportu, kultuře, aj. A právě na základě těchto potřeb a motivace se rozlišují druhy a formy cestovního ruchu. Mezi základní formy cestovního ruchu se tedy řadí rekreační CR, kulturní CR, společenský CR, sportovní CR, ekonomický CR a specifický CR, viz níže. (Vystoupil, et al., 2006)

Rekreační CR je nejstarší a nejrozšířenější formou cestovního ruchu. Zahrnuje příměstskou rekreaci, která probíhá ve městech a jejich okolí s využitím především o víkendech či krátkodobě ve všední dny. Další součástí je lázeňský CR, jehož hlavním rysem je pobyt v lázních, především z důvodu léčby a regenerace. V České republice má lázeňství dlouhou tradici a patří mezi klíčové formy cestovního ruchu u nás.

Kulturní CR se zabývá poznáváním jiných kultur, zvyků, tradic, apod. Patří sem vzdělávací CR, kdy se návštěvník na vlastní náklady účastní kurzů např. jazykových či o místní kultuře a zvycích, příp. poznává místní společnost formou samostudia. Alternativní CR napomáhá poznávat život místních obyvatel v jejich domácím prostředí, např. agroturistika či ekoagroturistika. Náboženský CR se zaměřuje na návštěvy religiózních památek a obřadů či poutí.

Společenský CR v sobě zahrnuje návštěvy příbuzných a známých spojené s nějakou kulturní událostí. Součástí je i klubový CR, kdy se společných zálib účastní uměle vytvořená skupina osob, která společně tráví volný čas.

Sportovní CR je orientovaný aktivně nebo pasivně. Aktivní sportovní CR se zaměřuje na aktivní sportovní činnost, např. horská turistika, cykloturistika či lovecká turistika. Naopak pasivní sportovní CR je vlastně návštěva sportovní akce, tzv. sportovní diváctví.

Ekonomický CR probíhá převážně v pracovním čase účastníka, zahrnuje tedy především profesní motivaci. Patří sem obchodní CR s obchodními a služebními cestami, dále kongresový CR, což obnáší účast na různých seminářích, kongresech a konferencích, CR veletrhů a výstav a incentivní CR.

Specifický CR je vymezen specifickými motivy účastníků, např. nákupní CR, který je založen na nákupu předmětů v určité destinaci. Politický CR je specifický svým zaměřením se na diplomaty a různé politické akce.

Druhy CR rozlišujeme na základě působení vnějších faktorů, které mohou být geografické, ekonomické, společenské a další. Cestovní ruch rozlišujeme podle původu, počtu a věku účastníků, délky trvání, převahy místa pobytu, ročního období, způsobu ubytování, vlivu na platební bilanci, způsobu cestování a způsobu financování, viz níže. (Vystoupil, et al., 2006)

Podle původu účastníka lze rozlišit domácí a zahraniční CR. Domácí CR je realizován pouze na území vlastního státu. Zahraniční CR je členěn na příjezdový CR, tedy CR do

dané země a výjezdový CR, což zahrnuje cesty obyvatel dané země do zahraničí. Ve všech případech musí platit podmínka, že pobyt je kratší než jeden rok a jeho cílem je využití volného času, podnikání či jiný účel.

Podle počtu účastníků lze rozlišit individuální CR, kdy účastníci cestují jednotlivě či po malých skupinách, tedy nikoliv organizovaně, např. chataření a chalupaření. Kolektivní CR je organizovaný a účastníci cestují ve větších skupinách. Pro masový CR je typická masová účast turistů a je spojován s mnoha negativními vlivy na cestovní ruch.

Podle věku účastníků lze rozlišit mládežnický CR a seniorský CR a samozřejmě mnoho skupin mezi tím. Mládežnický CR se soustřeďuje na osoby ve věku 15-24 let, seniorský CR na osoby staršího věku již nepracující. Každá z těchto cílových skupin má jiné potřeby i zájmy.

Podle délky trvání rozlišujeme krátkodobý CR a dlouhodobý CR. Krátkodobý CR může být tranzitní, kdy účastník jen místem projíždí. Dále sem patří obchodní CR, výletní CR a víkendový CR. Dlouhodobý CR si klade podmínku min. 4 přenocování, patří sem běžné dovolené i lázeňský CR.

CR podle převahy místa pobytu je úzce spojen s různým zaměřením středisek CR. Nejrozšířenější je městský CR, který je koncentrován především v městech s mnoha známými památkami. Venkovský CR je naopak zaměřen na pobyt na venkově a v přírodě. Dalším druhem může být např. lázeňský CR, horský CR, aj.

Dělení podle ročního období se odvíjí od sezónnosti jednotlivých druhů CR. Základní členění je na CR v hlavní sezóně, CR ve vedlejší sezóně a mimosezónní CR. Hlavní sezóna je v různých střediscích CR v různou dobu, obvykle bývá letní a zimní.

CR podle způsobu ubytování závisí na typu ubytovacího zařízení, kde jsou účastníci ubytováni. Může se jednat o hotelový CR, kdy jsou účastníci ubytováni v hromadném ubytovacím zařízení. Pokud se ovšem ubytují v jiném ubytovacím zařízení než v hotelu, jedná se o tzv. parahotelový CR. V tomto případě může jít např. o apartmány, chatky, kempy, aj.

Podle kladného či záporného vlivu na platební bilanci se jedná o aktivní CR či pasivní CR. V aktivním CR přijíždějí do České republiky zahraniční turisté a příjmy CR převažují nad výdaji CR. Naopak při pasivním CR obyvatelé České republiky vyjíždějí do zahraničí, dochází k odlivu finančních prostředků a výdaje CR převyšují příjmy CR.

Podle způsobu cestování se rozlišuje mezi organizovaným CR a neorganizovaným CR. Organizovaný CR je, když účastník nakoupí konkrétní produkt od cestovní kanceláře či jiného zprostředkovatele. Naopak neorganizovaný CR vyžaduje, aby si účastník veškeré služby zajistil sám.

Podle způsobu financování nákladů účastníka na cestování se jedná o komerční CR, kdy si vše hradí účastník sám a sociální CR, kdy si hradí účastník jen část nákladů.

Bylo zde uvedeno mnoho forem i druhů CR, nicméně existuje ještě mnoho dalších smíšených forem a druhů, které nelze jednoznačně pojmenovat a přiřadit, a navíc neustále vznikají nové. (Vystoupil, et al., 2006)

1.1.3 Systém CR

Cestovní ruch funguje jako systém se dvěma základními subsystémy. Těmi jsou subjekt CR a objekt CR. V tomto systému existují vztahy nejen mezi jeho subsystémy ale i jeho okolím. (Linderová, 2013)

Jako subjekt CR se označují účastníci CR. Účastníkem CR je tedy ten, kdo uspokojuje své potřeby spotřebou statků CR, a to ve svém volném čase při cestování a při pobytu mimo své trvalé bydliště. Do statistik CR se nezahrnují tranzitní cestující, kteří místem jenom projíždějí a jejich cílem je jiná destinace. Dále se nezapočítávají pracovníci v pohraničí, dočasní imigranti, kočovníci a uprchlíci, stejně tak příslušníci armád v zahraničních posádkách a jejich rodinní příslušníci a doprovázející osoby, a také ani diplomaté a představitelé konzulátu. Do statistik CR jsou naopak zahrnováni návštěvníci, stálí obyvatelé, turisté a výletníci. Návštěvník je osoba, která cestuje v domácím CR na dobu min. jedné noci a kratší než šest měsíců mimo své trvalé bydliště v dané zemi. V zahraničním CR návštěvník cestuje mimo svoji zemi na dobu kratší než jeden rok. Stálým obyvatelem neboli rezidentem je osoba, která v domácím CR přebývá v jednom místě daného státu min. šest po sobě jdoucích měsíců a v zahraničním CR je to osoba, která žije alespoň jeden rok v dané zemi před příchodem do jiné země. Turistou se označuje osoba, která min. jednu noc stráví mimo své trvalé bydliště, obvykle déle. Podle délky pobytu lze rozlišit turistu na dovolené a krátkodobě pobývajícího turistu. Výletník je osoba, která stráví mimo své trvalé bydliště déle než 24 hodin a v dané lokalitě nestráví noc. (Linderová, 2013)

Objektem CR je vše, co se stane cílem cesty návštěvníka CR. Může to být např. příroda, kultura, hospodářství nebo společnost. Tímto objektem je místo, které nabízí vhodný přírodní a kulturní potenciál pro rozvoj CR, a které má vhodnou infrastrukturu CR. (Linderová, 2013)

Systém CR významně ovlivňuje jeho okolí. Pro uspokojivý rozvoj CR je nezbytná vzájemná spolupráce jednotlivých složek jeho okolí, které je tvořeno ekonomickým, politickým, legislativním, ekologickým, kulturním, sociálním a technicko-technologickým prostředím. Tyto vlivy mohou působit pozitivně ale také negativně. Ekonomický vliv se projevuje zejména v ekonomickém růstu, míře nezaměstnanosti, míře inflace, stabilitě měny či úrokové míře. Politické prostředí výrazně souvisí s politikou státu. Státy se soustředí na odstranění cestovních formalit, mírovou zahraniční politiku, stabilizaci hospodářské situace uvnitř země, boji proti terorismu, zajištění bezpečnosti návštěvníků, aj. Legislativní prostředí může výrazně ovlivnit cestovní ruch jednotlivých zemí a je významným nástrojem pro podporu a rozvoj CR. Mezi důležité dokumenty patří např. Globální etický kodex cestovního ruchu nebo Agenda 21. Sociální prostředí významně ovlivňuje CR, a to jako např. spravedlivé rozdělování důchodů mezi obyvatele státu, demografická struktura obyvatelstva, jejich pracovní podmínky a jejich fond volného času. Kulturní prostředí ovlivňuje CR především vztahy mezi místními obyvateli a návštěvníky. CR s sebou přináší výhody i nevýhody pro obě skupiny. Ekologické prostředí a CR spolu významně souvisejí, neboť kde se vyskytují přírodní a kulturně-historické zdroje, může docházet k jejich narušení a omezování. K zachování těchto zdrojů je nutné uplatňovat principy trvale udržitelného rozvoje CR. Vhodnou cestou je např. Místní agenda 21 při úspěšném zapojení místních obyvatel a veřejných činitelů. Technicko-technologické prostředí má vliv na CR prostřednictvím dopravní infrastruktury a další technickou a informačně-technologickou vybaveností, což zahrnuje dopravní služby, komunikační technologie, rezervační systémy, aj. (Linderová, 2013)

1.1.4 Potenciál rozvoje CR

Potenciál CR lze chápat jako souhrnnou hodnotu všech předpokladů CR. Potenciál je možné vyjádřit bodovací škálou, která snižuje hodnotu potenciálu působením negativních faktorů CR. Těmi jsou např. špatný stav životního prostředí, nízká kvalita vzduchu a moře, pláže, hlukové znečištění, živelné události a katastrofy, vysoká kriminalita, nestabilní politická situace či nebezpečné choroby. Potenciál CR je závislý na čase pro

určité druhy a formy CR, je ovlivněn klimatem a různými regulacemi. Zjišťování potenciálu CR je významným nástrojem pro destinační management, zejména pro zjišťování konkurenceschopnosti destinace, při tvorbě nových produktů CR a při určování zaměření destinace. Naprosto nezbytné je rozvíjet potenciál destinace jen do její únosné kapacity, aby nedošlo ke snížení kvality životního prostředí, spokojenosti návštěvníků a k negativním vlivům na místní komunitu. (Zelenka & Pásková, 2012)

1.1.5 Předpoklady rozvoje CR

Předpoklady či faktory, které ovlivňují CR, lze rozdělit do tří skupin, a to na lokalizační předpoklady, realizační předpoklady a selektivní předpoklady. Lokalizační předpoklady lze stručně popsat jako to, co se musí vidět, realizační předpoklady jsou ty, které nabídnou cestu do destinace a služby v místě a selektivní předpoklady určují, zda účastník vůbec a za jakých podmínek přijede a zda CR v dané destinaci může existovat. Vzhledem k tomu, že CR je především ekonomická aktivita, je nutné se soustředit zejména na ekonomický pohled na tuto problematiku a posuzovat CR z hlediska obchodní úspěšnosti, dlouhodobé ekonomické využitelnosti a trvalé udržitelnosti. (Ryglová, 2011)

Lokalizační předpoklady jsou dány vymezeným územím, umožňují umístění aktivit CR do konkrétní lokality, a tedy určují místo, kde se může CR rozvíjet. (Drobná, str. 18)
Lokalizační předpoklady se dělí na:

- přírodní předpoklady, které zahrnují reliéf, klima, vodstvo, fauna, flóra a celkový vzhled krajiny a
- kulturně-historické předpoklady, které se člení na kulturně-historické památky, kulturní zařízení a společenské akce. (Linderová, 2013)

Realizační předpoklady umožňují samotnou realizaci a rozvoj CR, tedy umožňují uspokojit potřeby a nároky účastníků CR v oblastech s vhodnými lokalizačními podmínkami. Umožňují účastníkům CR se do těchto oblastí dopravit, využívat je a pohybovat se v nich. Dělí se na:

- dopravní předpoklady, kdy se jedná především o možnosti dopravního spojení, hustotu a kvalitu dopravní sítě,
- materiálně-technické předpoklady, které informují účastníky CR o vybavenosti cílové destinace ubytovacími, stravovacími, kulturními, zábavními, sportovními

a dalšími zařízeními, která jsou pro účastníky CR nezbytná, aby uspokojovaly jejich potřeby. (Drobná & Morávková, 2010)

Selektivní předpoklady úzce souvisejí se vznikem a rozvojem CR. Dělí se na:

- objektivní předpoklady, které se dále dělí na politické, ekonomické, demografické a administrativní předpoklady,
- subjektivní předpoklady zahrnují především psychologické předpoklady, které ovlivňují rozhodování spotřebitelů služeb CR. (Ryglová, 2011)

1.2 Marketingový výzkum

Marketingový výzkum je nezbytnou součástí úspěšného marketingu destinace. Je to proces shromažďování, analýzy a vyhodnocování dat, který zahrnuje několik na sebe navazujících kroků. První a základní fází je identifikace problému, následuje průzkum dostupných informačních zdrojů, stanovení výzkumného plánu, sběr a následná analýza dat a na závěr prezentace výsledků výzkumu. (Palatková, 2006)

Marketingový výzkum lze dělit podle různých hledisek. Podle metody získávání informací na primární a sekundární marketingový výzkum. Podle zaměření a výstupů na kvalitativní, kvantitativní a teoretický výzkum. Podle časového hlediska na výzkum orientovaný na minulost, současnost a budoucnost. (Zelenka, 2010)

Metody sběru dat lze rozdělit do tří skupin, a to na pozorování, sběr primárních a sekundárních dat. Pozorování je u marketingu destinace méně používaná metoda. Sekundární data lze získat např. od statistických úřadů, externích specializovaných institucí, z novin, časopisů, internetu, aj. Sběr primárních dat je poměrně nákladný a jeho cílem je získat data pro kvalitativní a kvantitativní výzkum. Často se využívá služeb specialistů na výzkum, některé jednodušší výzkumy si může organizace provádět sama. Pro tento sběr primárních dat se používá např. těchto metod – individuální pohovory, studium ohniskových skupin, korespondenční, ústní a telefonická šetření, dotazníky, experimenty, aj. (Palatková, 2006)

1.2.1 Dotazníkové šetření

Dotazníkové šetření patří mezi kvantitativní metody výzkumu. Tyto metody jsou prováděny na vzorku osob, který reprezentuje cílovou skupinu a výsledky lze potom

vztáhnout na celou cílovou skupinu. V současné době se stále častěji objevují dotazníky vyplňované přes internet a mnohem méně ve formě telefonické či písemné. Je to dáno nižšími náklady na realizaci, vyšší rychlostí získávání odpovědí a větší anonymitou odpovídajících. Velkou výhodou využití internetu v dotazníkovém šetření je možnost kontaktovat cílové skupiny, které jsou např. papírovými dotazníky těžko dosažitelné, např. manažeři. Problémem dotazníků je však stále jejich návratnost, která je nízká a také technické vybavení respondentů, které není vždy na dostatečné úrovni. (Machková, 2006)

Při tvorbě dotazníku je třeba si ujasnit na co se ptát, jak se ptát, jak budou získaná data zpracována a ptát se pouze na informace důležité pro výzkum. Otázky, které jsou v dotazníku respondentům pokládány jsou otázky otevřené, uzavřené, polouzavřené, alternativní a selektivní. Otevřené otázky umožňují respondentům vyjádřit odpovědi na otázky vlastními slovy v libovolné šíři. Jejich vyhodnocení je však právě proto složité. Uzavřené otázky nabízí respondentům předepsané varianty odpovědí. Mnoha respondentům tento způsob odpovědi vyhovuje, neboť nemusí dlouho přemýšlet při vyplňování dotazníku. Na druhou stranu však předepsané odpovědi nemusí nabízet všechny možné odpovědi a respondent občas neví, jak odpovědět. Vhodným kompromisem jsou polouzavřené otázky, kdy respondent si může vybrat předepsanou odpověď nebo zvolit odpověď vlastní. Uzavřené otázky se dvěma možnostmi odpovědi se nazývají otázky alternativní. Jsou to např. otázky s možnou odpovědí „ano“ nebo „ne“. Použití těchto otázek je třeba zvážit a použít pouze ve zcela zřejmých případech, kdy není jiná možnost odpovědi. Selektivní otázky jsou uzavřené otázky, které mají více možných odpovědí a rozdělují respondenty do různých skupiny. (Machková, 2006)

Proces dotazníkového šetření začíná tzv. přípravnou fází, kdy je třeba jasně definovat problém, cíl výzkumu a jeho plánované řešení. V této fázi je možné si otestovat dotazník na malém počtu respondentů, aby se předešlo pozdějším nedorozuměním a nepochopení otázek. Při samotném vytváření dotazníku je třeba sestavit otázky tak, aby z nich bylo možné získat potřebná data, tj. otázky správně formulovat a systematicky uspořádat. Při realizační fázi jde o samotný sběr dat a motivaci tazatelů. Velkou roli zde hrají zvolení respondenti, kteří mohou být zvoleni cíleně podle nějakého kritéria nebo jejich výběr může být náhodný, což významně ovlivní výsledek šetření. Samotné zpracování dat prochází třemi fázemi, a to kontrolou dat, jejich tříděním, příp. kódováním a výsledným zpracováním. Data je vhodné interpretovat pomocí tabulek a grafů. (Kozel, 2011)

1.3 Obecné vymezení oblasti – Hostivař

1.3.1 Obec Hostivař

Původ názvu městské čtvrti Hostivař je poměrně neznámý a o jeho původu existuje více teorií. Název nepochází od osobního jména, ale jde spíše o přenesený název hradiště, tedy místa, které poskytovalo ochranu kupcům a cizincům. Ti zde mohli přenocovat i vařit potravu. Název může být odvozen od jakéhosi Hostivara. Nejedná se o jméno, ale přezdívku pro osobu či osoby, které v oblasti kdysi pobývali. Tento člověk pro své hosty, tedy cizince, vařil pokrmy, nebo možná je varoval a chránil. (Augusta, 2003)

Ves Hostivař byla v roce 1922 připojena k Praze a od roku 1960 je součástí obvodu Praha 10. Městská část Praha 15 vznikla 18.11.1994 spojením území Horních Měcholup a Hostivaře. V roce 2001 přibyly do její působnosti další čtyři území, a to Dolní Měcholupy, Dubeč, Petrovice a Štěrboholy. [1] Celková rozloha všech území této městské části v roce 2019 byla 2 826,5 ha a žilo zde celkem 50 459 obyvatel. [2]

Znak městské části Hostivaře je rozdělen na čtyři části. Pravá polovina zobrazuje spojení Horních Měcholup a Hostivaře a levá část znaku je polovina znaku hlavního města Prahy. V pravé horní části je přímo znak Hostivaře. „Zed' symbolizuje místní tvrz, která dodnes existuje, modrá barva zdi připomíná Hostivařskou přehradu. Růže nad zdí je převzata ze znaku Viléma z Rožmberka (10. března 1535 - 31. srpna 1592), jehož osobou je ve znaku zmíněn nejvýznamnější vlastník Hostivaře: úřad nejvyššího purkrabí pražského, kterému obec patřila od roku 1578 až do poloviny 19. století.“ [3] Prapor je rovněž rozdělen na pravou část, která zobrazuje barvy znaků Hostivaře a Horních Měcholup – červený, modrý a bílý pruh, a na levou část, která zobrazuje barvy znaku hlavního města Prahy – žlutý a červený pruh. [3]

Obrázek 1 Mapa Prahy (www.mapy.cz)

1.3.2 Stará Hostivař

Vesnická památková zóna Stará Hostivař se stala chráněnou památkovou zónou 28. září 1993. Vyhláška hl. m. Prahy č. 10/1993 o prohlášení částí území hl. m. Prahy za památkové zóny a o určení podmínek jejich ochrany popisuje v Příloze č. 1 v bodě B) Charakteristika a popis památkových zón historických jader Starou Hostivař v městské části Praha 10. Uvádí se zde, že historické jádro obce je i přes provedené demolice stále považováno za jedinečně zachovalý soubor zlidovělé architektury venkovského charakteru. Hostivař je staré sídliště na Botiči se zástavbou především na jeho levém břehu. Na jihovýchod od obce leží chráněná archeologická památka hostivařské hradiště, která sice není součástí památkové zóny, nicméně na ni úzce navazuje. „*Hranice památkové zóny jádra obce Hostivaře prochází na severu Hostivařským náměstím, a dále ulicemi Pražskou, Kozinovou, pokračuje rozmezím parcel č. 133 a 1813, 1813 a 1818 a vede ulicemi Kubatovou, Chalupnickou, dále rozmezím parcel č. 69 a 2236/3, 67 a 2236/13, 67 a 2236/11, 2236/15 a 67, 67 a 2236/17, hranice pokračuje ulicemi Mezi Potoky, Selskou a dále rozmezím parcel č. 2241 a 7, 2241 a 4, 2241 a 2243, 2243 a 2242,*

2246 a 2244 a 2245, 2245 a 71, hranice pokračuje po pravém břehu Botiče a dále Selskou ulicí zpět k výchozímu bodu na Hostivařském náměstí. “ [4]

Obrázek 2 Vesnická památková zóna Stará Hostivař (www.mapy.cz)

1.3.3 Historie obce

Přestože první písemná zmínka o Hostivaři pochází až z 11. století, archeologické nálezy dokazují, že oblast údolí potoka Botiče a jeho blízkého okolí byla kontinuálně osídlena už od neolitu. Důkazy můžeme nalézt v mnoha archeologických lokalitách v této oblasti, z nichž nejvýznamnější je bezesporu hradiště na vrchu Šance. Toto hradiště je chráněná archeologická památka 1. kategorie a na území Prahy se jedná o jediné hradiště ze starší doby železné, tedy z období 6. – 5. stol. př. n. l. Přímo v Hostivaři, především na pravém břehu potoka Botiče, bylo mnoho archeologických památek objeveno např. při stavbě plynovodu, vodovodu, sídliště Košík či obchodního centra Vivo Hostivař. Byly zde objeveny např. pozůstatky osídlení z doby neolitu a starší doby bronzové. Hostivař se tedy řadí mezi významné pražské archeologické lokality s unikátními nálezy. [5]

První písemná zmínka o obci se jménem Gostivar se objevila v Kosmově kronice při popisu události z roku 1068, kdy došlo k rozporu mezi Vratislavem II. a jeho bratry při

volbě pražského biskupa. V kronice se objevuje zápis, že Vratislavovi bratři s vojskem tábořili na lukách u vsi Hostivaře. (Augusta, 2003)

Další významnou zmínkou je v roce 1132 zápis neznámým mnichem ze Sázavského kláštera. V klášterní kronice je zápis o darování obce Hostivaře s přilehlým lesem, poli a lukami a osadou Bosákovice klášteru Přibyslavou, vdovou po velmoži Hroznatovi. Sázavský klášter nechal ve 12. století pravděpodobně zbudovat kostel ve vsi Hostivaři a ve stejné době začal být budován dvorec, dnes známý jako Toulcův dvůr. (Augusta, 2003)

Ve 14. století byla obec rozdělena na tři části, kdy jedna část patřila Sázavskému klášteru, druhá část rodině Rostů a třetí část patřila ke kapli sv. Vavřince na Vyšehradě. Z roku 1352 pochází i první písemná zmínka o hostivařském kostele, nicméně je vysoce pravděpodobné, že ten zde existoval již mnohem déle. Podle záznamů Sázavského kláštera ve 2. pol 14. století klášter svou část osady zastavil vladykovi Petříkovi z Leštan, kterého ustanovil rychtářem. O dalších osudech zbylých částí obce informace nejsou. (Augusta, 2003)

Za husitských válek se klášterního dvora zmocnili kališníci pražané a brzy poté celé panství měli v držení šlechtici Sezima a Boček z Kunštátu a na Jevišovicích, rod byl znám pod jménem Zajímači z Kunštátu. V držení tohoto rodu byla část obce Hostivař až do 16. století. Četnými prodeji a sňatky v průběhu 16. století získal celou Hostivař Jan Koutský a jeho synové se přejmenovali na Hostivařští z Kostelce a na Hostivaři. Podle první pozemkové knihy pro Hostivař z roku 1567 již v dnešní ulici K Horkám existovaly všechny statky a mlýny a byly zapsány jako dávno vystavěné. Lze předpokládat, že jejich výstavba zde začala už se stavbou tvrze ve 14. století. [6] [7]

Nicméně rod Koutských ves brzy prodal nejvyššímu purkrabímu Čěnkovi Mičanovi z Klinštejna. Od něho ji v roce 1577 koupil jeho nástupce v úřadu nejvyššího pražského purkrabího Vilém z Rožmberka. Obec Hostivař byla ve správě tohoto úřadu až do roku 1783. Úřad nejvyššího pražského purkrabího byl nejvýznamnější úřednická hodnost v zemi, neboť dotyčný zastupoval samotného krále. Poté Hostivař přešla pod administraci zemské správy. V roce 1860 se Hostivař stala součástí nového Pražského kraje, ačkoliv do té doby patřila do Rakovnického kraje. Od roku 1866 byla ve správě Království českého. (Augusta, 2003)

Železnice zde byla vybudována v 2. polovině 19. století, což bylo velmi důležité pro pozdější vznik místní průmyslové zóny. Mnoho pracovních míst přinesla sama stavba železnice a poté i mnoho továren, které zde vznikly. A právě s rozvojem průmyslu a infrastruktury se pomalu rozvíjela i obec samotná. Na severní straně od trati bylo vybudováno mnoho nových továren, např. Hostivařské mlýny a pekárny, Filmové ateliéry HOST, Pražské sklárny, Strojírna Ing. Podhajského, Sušárna zeleniny a ovoce Dr. Čapka, První česká továrna na laky, fermeže a barvy F.J. Materny (později Barvy a laky), Pražská továrna na kable (PRAKAB), Pražská továrna na automobily (PRAGA), Papírna Hlavatý, Pérovna Hostivař Viktora Röhla a veliké množství dalších továren. Většina z nich měla vybudované kolejiště vleček pro snadnější a rychlejší zásobování. [8]

Hostivař si dlouhá léta zachovávala svůj vesnický charakter a vzhled se slabou občanskou vybaveností, přestože byla do Velké Prahy začleněna již roku 1922, a to do XIII. okresu. Většina zemědělských ploch byla zastavěna dokonce až v 70. a 80. letech 20. století, v této době vznikala sídliště, školky, školy i nákupní střediska a rozšířila se síť městské hromadné dopravy. Tento rozvoj občanské vybavenosti měl za následek velký příliv nového obyvatelstva, což odhalilo vážné nedostatky v bytové, hygienické i sociální problematice. Tato velká výstavba byla bohužel důsledkem velmi necitelného zbourání velkého množství domů a selských usedlostí v okolí Toulcova dvora a návsi. To, co dnes známe jako Starou Hostivař, je bohužel pouze zlomek dřívější obce. (Augusta, 2003)

1.3.4 Významné osobnosti

Nejvýznamnějším hostivařským rodákem je bezesporu Antonín Švehla. Narodili se zde nebo zde žili či stále ještě žijí mnohé další významné osobnosti, např. spisovatel a literární kritik F. X. Šalda, básník a kněz F. X. Dvořák, novinář a spisovatel Eduard Bass, muzikant a vynálezce Václav František Červený, politik Josef Koukal, první zlatý olympionik ČSR Bedřich Šupčík, kaplan a spisovatel V. B. Třebízský, sochař Vendelín Zdrůbecký, umělecký kovář Jan Beran, herečka Jiřina Bohdalová, hudebník a hudební pedagog Pavel Fiedler, astronom Jiří Grygar, malíř a grafik Jaroslav Chudomel, a další. (Augusta, 2003)

Antonín Švehla

Antonín Švehla se narodil 15. dubna 1873 v Hostivaři čp. 2. Rodný Švehlův statek již bohužel neexistuje, neboť stál v severní části dnešního Hostivařského náměstí, byl

zbourán a na jeho místě byly postaveny paneláky. Naštěstí se dochoval alespoň druhý statek, který Švehlův otec v 19. století zakoupil a ve kterém rodina později žila. Jedná se o čp. 43, 44 a 45 (statek, mlýn a chalupa) a dnes je tento dům označován jako Švehlův statek. (Zdeňková, 2008)

Otec Antonína Švehly, rovněž Antonín, byl místně politicky činným již od svého mládí. Od svých 24 let byl starostou Hostivaře a tuto funkci vykonával dalších třicet let. Dále byl prvním místopředsedou Sdružení českých zemědělců, která se později přetvořila v samostatnou politickou stranu, ze které později vznikla Agrární strana. Byl i aktivním členem mnoha místních spolků, které finančně podporoval. Lze tedy předpokládat, že již tyto rodinné zkušenosti mohly v mladém Antonínovi probudit zájem o politiku. Otec Antonín se oženil s Marií Bohuslavovou a měli spolu celkem 14 dětí, syn Antonín se narodil jako jejich deváté dítě. (Zdeňková, 2008)

Antonín Švehla se v roce 1899 oženil s Bohumilou Čechelskou a měli spolu dceru Helenu a syna Antonína. Dcera Helena se provdala za JUDr. Josefa Černého, který působil po smrti Antonína Švehly v letech 1934 – 1938 na pozici ministra vnitra. Po únoru 1948 odešli oba do exilu a do Československa se již nevrátili. Syn Antonín vystudoval právnickou fakultu a až do roku 1943 pracoval na pozici náměstka v Agrární bance. Oženil se s Annou Čechelínovou a narodili se jim dcera Anna a syn Antonín. Po roce 1948 byl rodinný majetek předán do správy státu a rodina byla vystěhována. (Zdeňková, 2008)

Antonín Švehla se úspěšně angažoval v politice, byl členem Agrární strany a v roce 1909 se stal jejím předsedou. Díky Švehlovi došlo k jejímu zaměření především na malozemědělství a venkov a hlavním požadavkem strany bylo všeobecné volební právo, což straně získalo velikou podporu veřejnosti. V roce 1908 byl zvolen poslancem zemského sněmu a byl jím až do roku 1916. Švehlovy názory na politiku byly blízké i pozdějšímu prezidentovi T. G. Masarykovi a právě na Švehlově statku se před Masarykovým odchodem do exilu několikrát sešli a jednali se spřátelenými zemskými i říšskými poslanci. Po vzniku Československa se zde scházeli pravidelně i jako přátelé. V roce 1918 byl zvolen místopředsedou Národního výboru československého. Společně s A. Rašínem, F. Soukupem, J. Stříbrným a V. Šrobárem se 28. října 1918 postavili do čela pražského převratu a vyhlásili samostatný československý stát, dnes se o nich hovoří jako o „mužích 28. října“. (Zdeňková, 2008)

Po roce 1918 se Agrární strana přejmenovala na Republikánskou stranu československého venkova a Švehla se stal jejím předsedou. V roce 1918 se také stal ministrem vnitra a v této funkci působil ve vládě až do roku 1920. V letech 1922 až 1929, s přibližně půlroční přestávkou v roce 1926, působil Antonín Švehla ve funkci předsedy vlády. (Zdeňková, 2008)

Antonín Švehla koncem roku 1928 vážně onemocněl srdeční chorobou a v únoru 1929 odešel z vrcholové politiky. Na následky svého onemocnění 12. prosince 1933 zemřel a je pochován na hřbitově v rodné a milované Hostivaři. (Augusta, 2003)

Na památku Antonína Švehly dnes najdeme v Hostivaři po něm pojmenovanou hlavní ulici. Jeho jméno nese i místní sokolovna, neboť byl přes dvacet let starostou hostivařské sokolské jednoty. V areálu Toulcova dvora bylo po Švehlově smrti vysázeno 177 ovocných stromů, většinou třešní, tzv. Švehlův sad zde existuje dodnes. V roce 2001 byla odhalena busta Antonína Švehly v malém parčíku na rohu ulic Švehlovy a Pražské a v roce 2003 vzniklo občanské sdružení Společnost Antonína Švehly, která dbá o jeho odkaz. (Zdeňková, 2008)

Eduard Bass

Eduard Bass se narodil roku 1888 v Praze na Malé Straně do rodiny obchodníka Václava Schmidta. Nicméně již v roce 1903 rodina bydlela v Hostivaři ve vile Královka v sousedství továrny na kartáčnické zboží Václava Schmidta. Syn Eduard zpočátku pokračoval v rodinné tradici, vystudoval obchodní školu a vyučil se v otcově firmě. Přesto ho ale lákal svět kabaretů a již ve svých 19 letech v nich vystupoval. V roce 1910 si zvolil pseudonym Eduard Bass. V roce 1916 po smrti otce továrnu v Hostivaři prodal a věnoval se již pouze kabaretu a novinářské činnosti. Působil v Lidových novinách na pozici vedoucího pražské redakce a později šéfredaktora téměř 20 let. V roce 1942 z redakce Lidových novin odešel a věnoval se naplno vlastní literární tvorbě. Jeho nejznámější díly jsou např. Cirkus Humberto či Lidé z maringotek. Zemřel na srdeční mrtvici v roce 1946. (Augusta, 2003)

František Xaver Šalda

František Xaver Šalda se narodil v Liberci roku 1867 a ve svých patnácti letech se s rodiči přestěhoval do Hostivaře. Po maturitě zkusil studovat práva, ale studia nedokončil a stal se spisovatelem. Zlomem v jeho spisovatelské kariéře byla povídka Analýsa, která

vyvolala rozsáhlé diskuze a kritiky. Šalda byl také básníkem a kritikem a publikoval především v Literárních listech, a to až do roku 1900. Později působil v listech Novina, časopise Česká kultura, kulturním týdeníku Kmen, časopisy Kritika a Tvorba a vlastní revue Šaldův zápisník. Kromě své spisovatelské a kritické tvorby byl i pedagogem. V roce 1916 se stal docentem a v roce 1919 profesorem moderních dějin literatury na filosofické fakultě Karlovy Univerzity. F. X. Šalda je považován za zakladatele moderní české kritiky. Zemřel v roce 1937 a je pohřben v rodinné hrobce v Hostivaři. [9]

František Xavier Dvořák

František Xavier Dvořák se narodil roku 1858 v Hostivaři. Vystudoval gymnázium v Praze, poté vstoupil do semináře a roku 1882 byl vysvěcen. Roku 1884 se stal kaplanem u Nejsvětější Trojice na Novém Městě v Praze, od roku 1892 působil více než dvacet let jako profesor náboženství na Vyšší dívčí škole. Řadil se k nejvýznamnějším představitelům hnutí Katolické moderny, po jejím rozpadu v roce 1907 se věnoval básnické tvorbě a práci pedagoga. Společně s J. Š. Baarem byl spoluzakladatel reformní Jednoty katolického duchovenstva, nicméně jeho snahy o reformu oficiálního katolického smýšlení se nesetkali s pochopením. V roce 1922 byl dočasně exkomunikován, přesto po návratu do církve zůstal svému přesvědčení věrný. Zemřel v roce 1939 a pohřben je v rodné Hostivaři. [10]

1.3.5 Film v Hostivaři

Film je s historií Hostivaře spojen již téměř devadesát let. V roce 1932 zde vznikly Hostivařské ateliéry HOST a.s. Ateliéry vznikly v prostorách bývalého mlýna a pekárny, které musely být kompletně přestavěny. Bohužel se tento projekt od počátku potýkal s vleklými finančními problémy. Činnost ateliérů byla zahájena až v roce 1934 a prvním filmařským dílem zde vytvořeným byla reklama pro Baťovy závody. Prvním filmem, který zde byl natočený, byl film Polibek ve sněhu režiséra Václava Bínovce. Společnost měla však problémy se solventností a vzniklé pohledávky byly nakonec pokryty státní půjčkou. Společnost se však zadlužovala i nadále a na umoření dluhů už nestačila ani další státní půjčka. Hostivařské ateliéry bohužel nemohly konkurovat Barrandovským ateliérům svým technickým vybavením, a proto byly více vyhledávané spíše nízkorozpočtovými filmaři. V průběhu 2. světové války koupil Prag-Film celé hostivařské ateliéry a společnost HOST a.s. přestala existovat. Nejslavnějšími filmy

natočenými v hostivařských ateliérech jsou např. Babička, Muzikantská Liduška, Pantáta Bezoušek, Ryba na suchu a mnoho dalších. Filmovalo zde mnoho prvorepublikových hvězd jako např. Adina Mandlová, Lída Baarová, Vlasta Burian, Jindřich Plachta, Jaroslav Marvan, Jan Pivec, Zdeněk Štěpánek a mnoho dalších. Po válce se zde natočily např. filmy Byl jednou jeden král, Anděl na horách, Cesta do pravěku, Ecce homo Homolka a další. V současnosti se v ateliérech natáčí populární televizní seriály Ulice či Ordinace v růžové zahradě, aj. [11]

Stará Hostivař je zřetelně vidět ve filmu Smrt černého krále. Stará zástavba zde plně odpovídá pražské periférii. Stejně tak záběry ze zahradní restaurace v úvodní části filmu. Jedná se o hospodu Na Kačabce, která se do dnešních dnů téměř nezměnila. Stará Hostivař je velmi pěkně vidět i na mnoha záběrech z filmu Rozmarné léto. Mnoho záběrů se natáčelo v Kozinově ulici a na Kozinově náměstí pod Toulcovým dvorem. V Hostivaři se točily i některé scény seriálu Chalupáři. Z novodobějších seriálů se v Hostivaři a Horních Měcholupech natáčel seriál Život na zámku a nyní televizní seriál Ulice. Z hostivařského vlakového nádraží se objevují záběry ve filmu Obecná škola. Filmů, které byly v Hostivaři alespoň z části natočeny, je velmi mnoho. [12]

2 Praktická část

V této části práce bude představena obec Hostivař jako součást Prahy i jako samostatná vesnička. Je nezbytné popsat i její okolí, neboť vývoj a vzhled celé oblasti měl vliv na vývoj historické části obce. Důležitá je i její příroda a přírodní předpoklady oblasti a nejbližší okolí. Budou zde popsány jednotlivé památky, kterými jsou Hostivařské hradiště, kostel Stětí sv. Jana Křtitele s nedávno objevenými vzácnými freskami ze 13. století, bývalá tvrz Toulcův dvůr a bývalé statky a mlýny, z nichž nejvýznamnější je statek bývalého ministerského předsedy Antonína Švehly. Přes tyto památky a některé další vede krátká naučná stezka s názvem Stezka historií Hostivaře.

V praktické části práce budou předloženy výsledky dotazníkového šetření. Předmětem dotazníkového šetření bude zjistit, jaké je povědomí obyvatel Prahy 15 o památkách a možnostech výletů ve Staré Hostivaři a budou velmi vítány jejich připomínky na zlepšení současného stavu. Dotazníkové šetření bude probíhat pouze online přes internet. Na základě vyhodnocení odpovědí respondentů bude navržena prohlídková trasa pro konkrétní skupiny obyvatel.

2.1 Příroda

Nejvýznamnějším a nejdelším pražským potokem je potok Botič. Pramení v obci Čenětice v Praze - východ a v Praze na Výtoni se vlévá do Vltavy. Na jeho toku se nachází Hostivařská přehrada v lokalitě Hostivařského lesoparku. V minulosti byl potok Botič velmi významně spojen s životem v obci, neboť na jeho březích stálo mnoho mlýnů. Právě zásluhou mlýnářů a jejich péčí o potok a jeho okolí bylo dosaženo vysoké kvality vody. (Augusta, 2003)

Právě v Hostivaři protéká Botič velmi rozmanitým terénem, kdy bezesporu nejzajímavější je přírodní památka Meandry Botiče. Tato přírodní památka leží na katastrálním území Hostivaře a Záběhlic a má rozlohu 6,7 ha. Údolní nivy potoka Botiče na tomto území vytváří až dva metry hluboké meandrující koryto a celá oblast je lemovaná fragmenty lužního lesa. Toto území je rovněž významnou ornitologickou lokalitou, neboť zde hnízdí téměř 50 druhů ptáků, např. ledňáček říční, žluva hajní, sýček obecný a mnoho dalších. V potoce zde žijí běžné druhy ryb. [13]

Na Botiči bylo v letech 1961 – 1963 vystavěno vodní dílo Hostivař, známé pod názvem Hostivařská přehrada. Rozloha vodní plochy je 34,9 ha a rozměry 2,5 km na délku a 400 m na šířku. Je největší přehradou v Praze. Maximální naměřená hloubka je 12 m. V současné době slouží přehrada jako ochrana před povodněmi a především k rekreačním účelům a volnočasovým aktivitám. Na levém břehu přehrady je rozsáhlý sportovní areál a největší přírodní koupaliště v Praze s kapacitou až 15 tisíc osob. Za klasickou pláží najdeme nejstarší nudistickou pláž v České republice. Na pravém břehu bylo v roce 2012 vybudováno dřevěné vyhlídkové molo, které je cílem procházek mnoha obyvatel. Okolo přehrady vede cyklostezka a samotné okolí přehrady tvoří převážně lesy, což přímo vybízí k procházkám. [14]

Velmi rozšířené je zde rybářství, pro sportovní rybolov lze využít pravý břeh nádrže. Rybolov má v Hostivaři dlouhou tradici, neboť již od dob Karla IV. se vedly na Botiči spory o rybolovná práva. V roce 1921 vznikl v Hostivaři první rybářský klub. Klub získal darem od rodiny Antonína Švehly pozemek, kde byla vystavěna klubovna, která kompletně přestavěná slouží svým členům do dnešních dnů. (Míšek, 2007)

Hostivařský lesopark je součástí přírodního parku Hostivař – Záběhlíce a vznikl téměř ve stejné době jako Hostivařská přehrada. Společně tvoří významné rekreační zázemí pro

obyvatele Prahy a blízkého okolí. Rozloha lesoparku je 194,2 ha a rozkládá se na katastrálním území Hostivaře a Petrovic. Přibližně třetina plochy je v majetku soukromých vlastníků. Lesopark je velmi oblíbené místo pro procházky, zejména rodin s dětmi, pro které je zde k dispozici mnoho herních prvků, piknikových míst, a dokonce zookoutek a zatopený lom s vodním ptactvem. Územím prochází několik cyklotras, značená turistická stezka, trasy pro jízdu na koních a naučná stezka Povodím Botiče. Zvláště v letních měsících je návštěvnost lesoparku i přehrady obrovská, což má i negativní dopady na toto území. Problémem je zejména vandalismus, rozházené odpadky či volně pobíhající psi, kteří jsou nebezpeční pro lesní zvěř. [15]

2.2 Památky Hostivaře

2.2.1 Hostivařské hradiště

Jak již bylo zmíněno výše, Hostivařské hradiště není přímou součástí Vesnické památkové zóny Stará Hostivař, nicméně není možné ho opominout při výčtu nejzajímavějších pamětihodností Hostivaře. Hostivařské hradiště se nachází na ostrohu nad potokem Botičem, který toto místo obtéká na jižní, severní i západní straně. Horní plocha hradiště je téměř rovná, jen pozvolně se svažuje od východu k západu a má rozlohu téměř sedm hektarů. Dříve než v blízkosti byla vystavěna Hostivařská přehrada, se návrší s hradištěm vypínalo do výšky 40 metrů. Samotnou obdélníkovou plochu hradiště můžeme rozdělit na tři části, největší centrální plochu a dvě předhradí na západní a severní straně. Na východní části hradiště byly nalezeny zbytky valového opevnění, které jsou dodnes patrné na jižní a západní straně. Tato skutečnost naznačuje, že v hradišti sídlil místní vládce, a proto byla nezbytná ochrana před nepřáteli. Podle archeologických nálezů je předpokládáno, že k osídlení tohoto místa došlo ve starší době železné (halštatská kultura) v 6. – 5. stol. př. n. l. a bylo osídleno ještě v období raného středověku do 9. století, kdy ho osídlili Slované. Nicméně je pravděpodobné, že k osídlení místa došlo mnohem dříve, protože mnohé části hradiště ještě nebyly dostatečně archeologicky prozkoumány a při již provedených archeologických výzkumech byly nalezeny ojedinělé nálezy kamenných nástrojů z eneolitu a starší doby bronzové a zvoncové poháry z doby pozdního neolitu. [16]

Dnes jsou okolní svahy hojně porostlé stromy a křovinami. V současné době jsou na místě bývalého hradiště dvě informační tabule a dřevěný altánek s modelem hradiště ze starší

doby železné. V rámci Naučné stezky historií Hostivaře se jedná o poslední zastavení. Místo je vítaným cílem mnoha návštěvníků a je plně přístupné.

2.2.2 Kostel Stětí sv. Jana Křtitele a fara

V době středověku byl veškerý společenský i kulturní a samozřejmě náboženský život úzce spjat s církví a vírou v Boha, proto bylo obvyklé, že v téměř každé obci byl založen kostel nebo alespoň kaplička. Stejně tomu bylo v Hostivaři. V odborné literatuře můžeme nalézt datování vzniku kostela do období 11. – 13. století. Někteří autoři označují stavbu jako románský kostel pocházející z doby prvních písemných zpráv o Hostivaři. Ovšem novější výzkumy lokality se přiklánějí spíše k pozdějšímu datování, tedy k polovině 13. století. Nicméně se objevují názory, že dnešnímu kostelu předcházela rotunda, což ale zatím nelze nijak dokázat. (Dragoun, 1990)

První písemný údaj, který svědčí o existenci hostivařské farnosti je z roku 1352, a je to údaj v rejstříku papežského desátku, kde je uveden plat 18 grošů. V tomto roce je také doložen první duchovní správce v Hostivaři jménem Jakub a po něm již je známá souvislá řada farářů v této farnosti. Významná je písemná zmínka o vysvěcení hlavního oltáře v kostele v Hostivaři pražským biskupem Václavem ze dne 17. října 1401. Listina dokládající tento akt byla nalezena při opravách kostela v 19. století. (Augusta, 2003)

V průběhu husitských válek byl hostivařský kostel zabrán kališníky, poté byl v rukou utrakvistů a od roku 1627 byl opět katolický. V období třicetileté války a dlouho po ní byla hostivařská farnost opuštěná, o této době neexistují žádné dochované písemné údaje. Duchovní správa byla obnovena v roce 1688. Hostivař získala vlastního faráře opět 23. května 1698, stal se jím Jan Václav Worel a v roce 1702 byla obnovena i samostatná farnost. V roce 1713 k farnosti příslušely obce Hostivař, Dolní Počernice, Záběhlce, Chodov, Popovičky, Chomutovice, Doubravice, Herink, Modletice, Olešky, Čenětice a Radějovice a v celém tomto farním okrsku v té době žilo 1130 osob. (Augusta, 2003)

Velmi zajímavou osobou mezi místními faráři byl Jan Sauersig, který v Hostivaři působil v letech 1740 – 1744, byl to vzdělaný a velmi statečný muž a velký vlastenec. Protože hovořil francouzsky, stal se za okupace Prahy Francouzi roku 1741 jejich překladatelem získal důležité informace o jejich plánech. Sauersig byl sice dobře střežen na faře, ale dokázal z ní uprchnout a plány předat rakouské armádě. Jan Sauersig se později stal farářem v Týnském chrámu v Praze. Mezi další zajímavé osobnosti mezi hostivařskými

faráři patří např. Josef Antonín Janisch, který byl autorem první česky psané knihy o včelařství z roku 1789. Za zmínku rovněž stojí, že v 2. pol. 19. století byl krátce kaplanem v Hostivaři spisovatel Václav Beneš Třebízský, bohužel není známo přesné datum. V letech 1890 - 1912 byl hostivařským farářem Jan Nepomuk Černohouz, který se významně zasloužil o přestavbu kostela a jeho novou výzdobu. [17]

Areál kostela tvoří samotný kostel, zvonice a ohradní zeď. V blízkosti kostela je areál fary s hospodářskými objekty. Kostel je umístěn na pozemku bývalého hřbitova, blízká zvonice na základech původní barokní márnice. Jedná se tedy o mimořádně hodnotný areál sakrálních staveb. [18]

Půdorys kostela Stětí sv. Jana Křtitele je jednoduchý, loď má obdélníkový tvar a na ni navazuje polokruhová apside. Loď má strop rovný, zatímco apside je zaklenuta konchou. Podle tohoto půdorysu byl kostel zařazen mezi románské kostely. „*Vnější rozměry lodi dosahují totiž 17,80 m délky a 9,20 m šířky při síle zdiva 120 cm, takže vnitřní prostor měří přibližně 15,40 x 6,80 m. Apsida o vnějším průměru 7,10 m a vnitřním 4,70 m je otevřena do lodi jednou pravouhle odstupněným vítězným obloukem s jednoduchou římsou,*“ (Dragoun, 1990) Nejen tedy půdorys, ale i silné zdivo je charakteristické pro románskou architekturu. Další zajímavostí je románské okénko umístěné za oltářem v ose apsidy. Půlkruhová apside nabízí možnost, že zde dříve stávala rotunda, čemuž by její průměr odpovídal a stejně tak i její výška, která není obvyklá. Pro ověření teorie o existenci starší rotundy by bylo třeba provést podrobný stavebně historický průzkum apsidy nebo archeologický výzkum východně od ní, případně pod podlahou kostela by se mohla nalézt západní část rotundy. (Dragoun, 1990)

Prostor lodi je osvětlen na severní straně třemi a na jižní straně čtyřmi okny. Do apsidy vede pouze jedno malé střílnové okénko, které je umístěno v její ose. Výkopy provedené v letech 1978 – 1985 prokázaly, že předsíň na západní straně a sakristie na severní straně byly přistavěny později. V 19. století došlo k přestavbě kostela. Staré střechy byly sníženy, čímž zanikly vysoké gotické štíty. Rovněž veškeré barokní a pozdní prvky byly odstraněny. Tyto očistné stavební úpravy bohužel prohloubily nejistotu při dnešním posuzování reálného stáří kostela. V této době kostel získal dnešní podobu. [19]

Při výkopových pracích v červnu 1984 byly nalezeny dvě pískovcové, pravděpodobně náhrobní desky. První z těchto náhrobních desek se dochovala zřejmě ve svém původním místě, nicméně výkop pod ní dále nepokračoval a druhá byla použita jako stavební

materiál při stavbě kostela. Z toho je evidentní, že na místě dnešního kostela bylo ještě před jeho výstavbou funkční pohřebiště. (Dragoun, 1990)

Při přestavbě kostela v roce 1864 byla z kostelní dlažby vyzdvihnuta renesanční figurální náhrobní deska. Tato deska byla následně vsazena do zazděného gotického portálu v severní zdi kostela. Na této desce je zobrazen reliéf dvou osob, a to ženy a malé dívky, pravděpodobně její dcery. Na úmrtním loži je zachycena žena v dlouhých šatech se stojacím límcem. Pravá ruka ženy objímá hlavu dívky, jejíž tělo leží po jejím boku a je oblečeno do podobných šatů. Nápis po obvodu desky je bohužel téměř nečitelný s výjimkou slov „urozená paní Anna“. Předpokládá se, že tento náhrobní kámen z druhé poloviny 16. století patřil manželce a dceři jednoho z držitelů Hostivaře, buď Pavla Hostivařského nebo Čenka Mičana. (Zdeňková, 2008)

V letech 2007 - 2009 provedl restaurátor akad. malíř Miroslav Slavík sondy v apsidě chrámu Stětí sv. Jana Křtitele. Při tomto průzkumu byly nalezeny rozsáhlé nástěnné malby z druhé poloviny 13. století a také několik zazděných většinou románských oken na severní a jižní straně kostela. Nově objevené malby jsou vytvářeny technikou fresco – secco. Na malbě v apsidě je zobrazena neobvyklá kompozice Majestas Domini (Vznešenost Páně). Tento námět zobrazuje Boha Otce sedícího na trůnu a kolem něj jsou andělé a symboly čtyř evangelistů sv. Marka, sv. Matouše, sv. Lukáše a sv. Jana. Okolo hlavy má Bůh svatozář s křížovým nimbem, která označuje jak Boha Otce, tak i Ježíše Krista. Před jeho postavou se vznáší kříž s ukřižovaným Kristem. Pod mandorlou je pás, v jehož kruhových medailonech jsou zobrazeny hlavy mužů a žen, některé dokonce s korunou. V apsidě původně byla tři okna, což odkazuje na Nejsvětější Trojici a plochy mezi těmito okny jsou rovněž vyzdobeny nově nalezenými nástěnnými malbami, na kterých jsou zobrazeni sv. Jan Křtitel, sv. Vojtěch, sv. Kateřina, sv. Petr a sv. Pavel. Ve spodní části apsidy je zobrazen tzv. mariánský motiv, tedy výjev ze života Panny Marie a Svaté rodiny. Soubor těchto maleb je unikátní tím, že je vzácně kompletní a velmi dobře se dochoval. [20]

Kostel se nachází uprostřed malého sadu, který je obehnaný zdí. Dříve zde býval hřbitov, který byl počátkem 19. století zrušen. V těsné blízkosti se nachází zvonice. Tato zvonice byla vystavěna během barokní přestavby kostela pravděpodobně v 16. století. Je to dřevěná stavba na zděné podezdívce, se šindelovou jehlanovou střechou a bedněným patrem. Řadí se mezi mimořádně hodnotné stavby s pozoruhodnou konstrukcí. Patří mezi

nejstarší zvonice v Čechách. Ještě v polovině 19. století zde byly dva zvony, které však byly zkonfiskovány za 1. světové války. Nyní ve zvonici visí dva zvony z roku 1957. První z nich je zasvěcen českému patronu sv. Václavovi a druhý Panně Marii. [21]

Budova fary byla postavena v roce 1702, velmi pravděpodobně na místě staršího objektu. Areál fary zahrnuje samotnou stavbu fary, stodolu a hospodářskou budovu. Tento soubor pozdně klasicistních staveb přímo přiléhá k pozemku kostela. K areálu fary patří také zahrady, které jsou přístupné přes hospodářský dvůr. Tento ucelený soubor staveb je dokladem architektonického a historického vývoje periferního osídlení Prahy. V roce 2019 byla dokončena přestavba původních hospodářských objektů na zahradě fary a vzniklo zde komunitní centrum. [22]

2.2.3 Toulcův dvůr

Přesný rok, kdy byl dvůr vystavěn, není znám. Stojí v místě původní gotické tvrze ze 14. století, z této výstavby se dodnes dochovaly pouze zlomky v budově sýpky. Podle archeologických nálezů bylo toto místo osídleno již ve 12.-13. století. První písemná zmínka je z roku 1362, kdy vladyka Petřík z Lešťan se stal místním rychtářem. Tvrz byla majetkem sázavského kláštera později úřadu nejvyššího purkrabího a v roce 1866 přešla pod správu Království českého. V první polovině 16. století došlo k velké přestavbě dvora do renesanční podoby, dvůr prošel úpravami od gotické stavby přes renesanční až po barokní přestavbu. Nejcennější částí je gotický špýchar, v jehož zdivu jsou zbytky středověké tvrze ze 14. století. [23]

Na počátku 16. století a v průběhu třicetileté války byla tvrz několikrát vydrancována a vyměnilo se obyvatelstvo. Ovšem již pár let po konci války byl dvůr plně funkční a sloužil svému hospodářskému účelu. Na konci 18. století přešla Hostivař pod administraci zemské správy a statek byl pronajímán různým nájemcům. Z nájemních smluv je možné získat seznam inventáře dvora. Na počátku 19. století zde byl kravín, chlév, volárna, konírna, ovčín, stodoly, několik komor, 2 sýpky, 2 kvelby, 2 sklepy, 2 studny, kuchyně, byty šafáře, správce, ovčáka a poklasného. V průběhu následujících let došlo k úpravám jednotlivých hospodářských budov a zřízení několika nových. Dvůr postupně ztrácel svůj původní význam a stal se z něj jen hospodářský objekt. (Lašťovková & Koťátko, 2007)

Dvůr dnes nese jméno po svém posledním nájemci, kterým byl František Toulec. Ten zde hospodařil od konce 1. sv. války až do roku 1949, kdy byl tento nájemce nuceně

vystěhován. V 60. letech 20. století dvůr dostal pod správu Státní statek Praha, zemědělská výroba skončila a vznikla zde výrobní krmných směsí pro prasata, a to i přes to, že byl samotný dvůr v roce 1964 vyhlášen nemovitou kulturní památkou selského typu. [24]

Od konce 70. let 20. století byla inspektorkou kultury pro ochranu přírody a památek na ONV v Praze 10 paní Emilie Strejčková, která vytvořila regionální ekologickou výchovu pro žáky základních škol Prahy 10. Tato žena stála u vzniku Ekologického centra Toulcův dvůr. V 90. letech objekt nebyl zařazen do privatizace pod podmínkou vzniku centra pro neziskové ekologickovýchovné účely. Budovy i areál se stal majetkem Hlavního města Prahy. Ekologické centrum zahájilo činnosti v roce 1994 a Emilie Strejčková se stala jeho ředitelkou. Již o rok později začaly fungovat první ekologickovukové programy a na Toulcův dvůr se opět vrátila hospodářská zvířata. Celý areál prošel obrovskou rekonstrukcí, která trvala čtyři roky. Dnes má areál rozlohu 8 ha, je pod správou Střediska ekologické výchovy hlavního města Prahy a slouží k ekologické výuce pro školy, školky i pedagogické pracovníky a zaměřuje se na výstavní, přednáškovou a kulturní činnost a chovatelství. Je vyhledáván rodiči a dětmi pro volnočasové aktivity, zaměřuje se na oživování starých řemesel a tradic, např. masopust, dožínky, jarmarky, aj. V areálu je možné se najíst ve Zdravé Jídelně a nakoupit si lokální produkty a zdravé potraviny v místním Bioobchůdku. Činnost zajišťují čtyři neziskové organizace, a to Botič o.p.s., Sdružení SRAZ – Společně za radostí a zdravím, Envira o.p.s. a Mateřská škola Semínko o.p.s. a jako nájemci zde působí i další organizace. [25]

2.2.4 Hostivařské statky a mlýny

„Z architektonického průzkumu provedeného v roce 1967 doc. JUDr. PhDr. Dobroslavem Líbalem, DrSc., českým historikem architektury a urbanismu, a ze stavebně historického průzkumu v roce 1985, pod vedením prof. Ing. Arch. Jiřího Škabrady, CSc., zjednodušeně řečeno vyplynulo, že vznik gruntů a větších usedlostí v Hostivaři časově souvisí se založením poplužního dvora s tvrzí, tedy jsou středověkého původu z konce 14. století.“ [26] Tato informace se týká především statků a mlýnů v ulici K Horkám, které stojí dodnes. Jsou to Koukalův statek, statek Černých, Švehlův statek a mlýn, Dvořákův statek a Dolní mlýn.

Koukalův statek pochází ze 14. století a první písemná zmínka o něm je v Pozemkové knize z roku 1567. Na konci 18. století zde sídlil hostivařský rychtář. Současný vzhled statku pochází z klasicistní přestavby na přelomu 18. a 19. století. Selský rod Koukalů vlastnil statek od roku 1850 do 70. let 20. století. Poslední majitel Josef Koukal byl významným obchodníkem a politikem, byl zakladatelem místní organizace Československé strany lidové. Právě jeho zásluhou je v nedaleké Hornoměřolupské ulici na bývalém pozemku rodiny umístěna Kroužkovací stanice a sídlo České ornitologické společnosti. Statek byl v roce 1993 zrekonstruován a dnes je zde čtyřhvězdičkový hotel Selský dvůr, který je součástí řetězce Sivek Hotels. [26]

Statek Černých vznikl také koncem 14. století, a stejně jako sousední Koukalův statek býval rychtou. Za třicetileté války byl statek pobořen a v následujících letech několikrát vyhořel. Musel být tedy v polovině 19. století přestavěn, přišel o svůj barokní vzhled a získal zdobenou klasicistní fasádu. Z barokních prvků se dochovala zazděná vstupní brána. Bohužel při novodobých úpravách byla klasicistní fasáda poničena a dnes je naprosto holá, nicméně se zachovaly některé klasicistní hospodářské budovy. [27] V 19. století zde sídlil první hostivařský starosta Vilém Prošek a statek byl tedy současně i místní radnicí. Jeho dcera Eva se provdala za synovce Antonína Švehly Václava Černého, jehož jméno nyní statek nese. Podle slov jejich vnučky Mgr. Evy Černíkové se potomci snaží pokračovat v rodinné tradici. V současné době zde funguje jezdecký oddíl s kapacitou stájí pro 40 koní. (Zdeňková, 2008)

Švehlův statek a Hořejší mlýn tvořily dříve jeden celek. Vznikly patrně také koncem 14. století jako okolní statky. V Pozemkové knize z roku 1567 je usedlost vedena jako majetek Havla Hořejšího a vedlejší dvůr jako Štěpánovský, oba tyto dvory byly v roce 1600 spojeny. Většina dnešních budov pochází z konce 18. století. Jejich vzhled postupně měnily přestavby, které většinou zcela setřely jejich historický vzhled. Bohužel část z nich byla dokonce zbořena při stavbě nové silnice. [23] V letech 1623 - 1638 nechala Anna Salomena z Bubna vystavět mlýn. Dnes je mlýn patrové stavení s půldorysem ve tvaru písmene L, východní část tvořila mlýnici a západní část byla obytná. Na počátku 19. století byl mlýn podstatně přestavěn. (Klempera, 2001)

Nejznámějšími obyvateli byl selský rod Švehlů. Ačkoliv se ministerský předseda Antonín Švehla narodil v čp. 2 v Hostivaři, téměř celý svůj život strávil na tomto statku, který jeho otec v 19. století zakoupil. Na zahradě mlýna se Švehla scházel s prezidentem

Masarykem, na tomto místě dodnes stojí památný strom dub letní. V roce 1933 zde na statku i zemřel. Po roce 1948 byl rodinný majetek předán do správy státu a rodina byla vystěhována. Mlýn bývá též nazýván Hořejší nebo Zavadilův, podle jeho posledního nájemce. Dnes zde sídlí soukromé firmy. (Zdeňková, 2008)

Dvořákův statek se nachází na druhé straně ulice naproti Švehlovu statku a mlýnu. První zmínka o něm je v Pozemkové knize z roku 1567, kdy je jeho majitelem Jan Janda. Podle údajů ve Stablním katastru z roku 1841 byl stav objektu přibližně stejný jako dnes. V první polovině 19. století byl statek klasicistně přestavěn. Obydlí a sýpka jsou cenné pro svá klasicistní jádra. Pro místní obyvatele je významný především jako rodiště katolického básníka a spisovatele F. X. Dvořáka. Statek je dnes plně zrekonstruován a sídlí zde soukromé firmy. [28]

Dolejší mlýn se nachází vedle Dvořákova statku na místě, kde již od konce 14. století stával jiný mlýn. Z roku 1434 pochází zmínka o jistém Jírovi, mlynáři z Hostivaře, předpokládá se, že se vztahuje k tomuto mlýnu. Mlýn je uveden i v Pozemkové knize z roku 1567. Mlýn měl na jižní straně náhon propojený s Hořejším mlýnem. Dnešní vzhled objektu pochází z první poloviny 19. století a má klasicistní ráz. Podle svého posledního nájemce je také označován Blažkův mlýn. Celý objekt byl zrekonstruován a dnes zde působí soukromé firmy. (Klempera, 2001)

Klasicistní patrový dům v Chalupnické ulici č. 39 je významný především tím, že zde bydlel spisovatel Václav Beneš Třebízský, který býval hostivařským kaplanem, což připomíná medailon na domě. [23]

Secesní dům v Příbikově ulici č. 420/3 je zajímavý především svými reliéfy od Quido Rosenheima z období mezi světovými válkami, bohužel bližší informace nejsou známe.

Třetím mlýnem na Botiči v Hostivaři býval Mouchův mlýn, který zde byl postaven v roce 1733 a mlynářský rod Mouchů zde působil po generace. Později mlýn měnil vlastníky až ho v roce 1914 zakoupil JUDr. Otakar Hübschmann, bratr významného architekta Bohumila Hübschmanna, který projektoval v Hostivaři mnoho průmyslových staveb. Mlýn byl přestavěn na vilu a vznikla v něm i restaurace, které byly v 50. letech 20. století znárodněny. Celý mlýn a jeho okolí bylo bohužel v roce 1963 zničeno a zatopeno při stavbě Hostivařské přehrady. [23]

2.2.5 Školy

V roce 1702 byla v Hostivaři založena první škola, byla to velmi skromná jednotřídka. Škola stála nedaleko kostela v dnešní Selské ulici. Na počátku 19. století již budova školy nedostačovala kapacitně a navíc byla v havarijním stavu. Nová budova školy byla vybudována roku 1839 přes silnici naproti staré škole, která byla zbourána. Nicméně ani kapacita této nové budovy nebyla brzy dostačující a v roce 1895 byla vystavěna nová škola na Plískavě, dnes Trhanovské náměstí. Škola byla několikrát přestavěna a přibýly nové učebny a tělocvična. V roce 1920 byla škola zařazena mezi pražské školy a v томtéž roce byla otevřena první třída měšťanské školy. V roce 1923 došlo v přístavbě měšťanské školy podle návrhu architekta Bohumila Hypšmana a v roce 1926 byl v blízkosti školy postaven tzv. Učitelský dům s byty pro učitele. V průběhu let 1926 – 1929 byla v těsné blízkosti vystavěna mateřská škola Dětská zahrádka, která funguje dodnes. V roce 1928 byl přímo ve škole zřízen útulek pro děti zaměstnaných rodičů, dnes je používán termín ranní a odpolední družina. Tehdy se jednalo o první takovéto zařízení v Praze. Obecná škola se v roce 1930 změnila výnosem ministerstva školství a národní osvěty v reformní školu s názvem Pokusná reformní obecná škola v Hostivaři. Škola se stala místem experimentálních praktik reformní práce obecné školy. Některé z těchto experimentů byly nadčasové, např. v prvních dvou ročnících nebyl pevný rozvrh hodin, ale jen vyučovací doba, dále se uplatňovala diferenciací žáků, vznikaly podpůrné třídy, konala rodičovská sdružení, aj. V 80. letech 20. století byla vybudována nová základní škola v Kozinově ulici, která slouží svému účelu dodnes a součástí budovy je i Křesťanské gymnázium. V budově bývalé měšťanské školy na Trhanovském náměstí dnes sídlí Základní umělecká škola, Gymnázium bratří Čapků a První české soukromé střední odborné učiliště a v budově bývalé obecné školy Sportovní klub bojových umění Hostivař. (Augusta, 2003)

2.2.6 Hřbitov

Na jižním okraji obce se nachází hřbitov. Původní hřbitov byl u kostela Stětí sv. Jana Křtitele, ale po jeho zrušení byl na počátku 19. století vybudován nový. Na hřbitově je možné vidět mnoho zajímavých plastik a náhrobků od známých autorů, např. hrob Antonína Švehly s náhrobkem od architekta Josipa Plečnika, hrob F. X. Dvořáka se sochou Obětování Panny Marie od sochaře Františka Bílka, či hrob F. X. Šaldy, který je zařazen mezi nemovité kulturní památky. V těsné blízkosti hřbitova je čestné pohřebiště,

kde se nachází pomník obětem 1. světové války, pomník obětem 2. světové války a pamětní deska obětem květnového povstání. [29]

2.2.7 Švehlova sokolovna

Sokolovna sice neleží na území Staré Hostivaře, nicméně je významným tělovýchovným i společensko-kulturním centrem v Hostivaři. Byla vystavěna v letech 1931 – 1932 ve funkcionalistickém stylu architektem Ladislavem Machoněm. Sokolovna byla využívána jako divadlo či kino, pořádaly se zde plesy a koncerty. Po roce 1989 došlo ke krátkému útlumu, nicméně už po roce 1995 byly dřívější tradice obnoveny. Budova prošla rozsáhlými reskonstrukcemi, kdy byla obnovena původní architektura. Dnes je v objektu sál pro 200 diváků, Galerie V Chodbě, mateřské centrum Frydolínek, loutkové divadlo Frydolín a probíhá zde mnoho sportovních i kulturních akcí. [30]

2.2.8 Naučné stezky

Naučná stezka historií Hostivaře provede zájemce nejzajímavějšími historickými objekty a archeologickými nalezišti Staré Hostivaře. Zřizovatelem stezky je Městská část Praha 15 a Muzeum Hlavního města Prahy. Stezka vznikla v dubnu 2010. Dnes má 7 zastávek a je dlouhá přibližně 5,5 km. Každá zastávka je opatřena informačními panely s podrobnými informacemi o památkách a orientačním plánkem. V roce 2014 byla trasa stezky doplněna o čtyři informační tabule na téma Zmizelá Hostivař, nachází se na křižovatce ulic Pražská a Hostivařská. V témže roce vznikla podobná Naučná stezka historií Horních Měcholup, která na tuto navazuje, má 6 vlastních zastávek a je dlouhá 3 km. [31]

Tato naučná stezka začíná u obchodního centra Vivo Hostivař v blízkosti potoku Botiče první zastávkou: Mezi Švehlovou ulicí a Botičem. Tato lokalita je významným archeologickým nalezištěm. Druhá zastávka stezky: Hostivařské statky a mlýny vede kolem významných statků a mlýnů v ulici K Horkám, a to kolem Švehlova statku a mlýna, Koukalova statku, statku Černých, Dvořákova statku a Dolejšího mlýna. Třetí zastávka: Kostel Stětí sv. Jana Křtitele upozorňuje na kostel, blízkou zvonici a faru. Cesta vede ke čtvrté zastávce, kterou je: Toulcův dvůr, kde je informační středisko, které poskytne informace o objektu. Pátou zastávkou stezky je: Hostivařský hřbitov. Šestá zastávka: Ulice Mezi Potoky a bývalá pískovna PRODOS podá informace o místních

archeologických nálezích, neboť se jedná o rozsáhlou polykulturní archeologickou lokalitu. Poslední sedmá zastávka je: Hradiště Hostivař. Najdeme zde podrobný popis hradiště a altánek s modelem podoby halštatského opevněného sídliště. [31]

Naučná stezka povodím Botiče zasahuje do Hostivaře jen částečně. Jejích 13 zastávek se nachází na území městských částí Praha 15, Praha 11 a Praha 22 a je 6,5 km dlouhá. Trasa začíná u Toulcova dvora, pokračuje kolem kostela Stětí sv. Jana Křtitele k PP Meandry Botiče, s odbočkou na Hradiště dál po červené turistické značce podél Hostivařské přehrady do Petrovic a Pitkovic. [32]

2.3 Infrastruktura obce

2.3.1 Doprava

Ve 2. polovině 19. století byla v Hostivaři vybudována železnice. První vlak zde projel 14. prosince 1871 a v roce 1882 bylo zřízeno nádraží a postaveno skladiště s přístupnými kolejemi. Ležela na dráze císaře Františka Josefa z Vídně do Prahy. V roce 2015 byla vystavěna nová odbavovací hala a vlaková nástupiště v těsné blízkosti starého nádraží. V současnosti probíhá modernizace železničního koridoru mezi pražským hlavním nádražím a Hostivaří, v rámci které vzniknou dvě nové zastávky v okolí Hostivaře, a to Praha - Eden a Praha - Zahradní Město. [33]

V roce 1953 byla vybudována čtyřproudá komunikace z centra Prahy do Hostivaře. V roce 1954 přijela do Hostivaře první tramvaj. Veřejnou dopravu dlouho zajišťovaly pouze prodloužené autobusové linky, nicméně v roce 1984 byla dokončena výstavba tramvajové tratě v Hostivaři s konečnou zastávkou Nádraží Hostivař u vlakového nádraží. (Augusta, 2003)

Při cestě městskou hromadnou dopravou do Hostivaře lze využít vlak, tramvaj i autobus. Nejbližší stanice metra je zastávka Skalka, odkud odjíždějí pravidelně autobusy č. 101, 111, 125, 175, 177, 329 a 908 směr Hostivař. Tramvajová trať v Hostivaři končí na zastávce Hostivařské nádraží, jezdí zde pravidelně denní tramvajové linky 22 a 26 a noční linka 97. Všechny tyto tramvajové linky vedou svou trasu téměř přes celou Prahu a linky 22 a 97 i přes Pražský hrad. [34] Vlakové spojení je možné využít při cestování do centra Prahy přes Vršovice na Hlavní nádraží a opačným směrem do Říčán a Benešova u Prahy. Při využití automobilové dopravy jsou nejlepší přístupové cesty: ulice Průmyslová ze

Štěrbohol, ulice Švehlova od Zahradního města, ulice K Horkám od Chodova a Hájí a ulice Hornoměcholupská z Horních Měcholup a Petrovic.

2.3.2 Ubytování

Přímo ve Staré Hostivaři se nachází jen málo možností ubytování, mnohem více jich lze nalézt v jejím blízkém okolí. Nejznámějším hotelem v této lokalitě je bezpochyby Selský dvůr. Jedná se o luxusní čtyřhvězdičkový hotel, který se nachází na místě bývalého Koukalova statku. Hotel nabízí ubytování ve 30 dvoulůžkových pokojích ve třech cenových relacích Standard, Deluxe a Executive Deluxe. Součástí hotelu je i vynikající restaurace se stejným názvem. [35]

V blízkosti kostela Stětí sv. Jana Křtitele se lze ubytovat v Pensionu Rosa, který nabízí ubytování v pěti pokojích se snídaní. Nedaleko potoka Botiče se nachází tříhvězdičkový Penzion Arti nabízející ubytování ve čtyřech pokojích s snídaní. Pro méně náročné turisty je zde možné ubytování v Hostel Green Fish přímo na břehu Botiče či v hostelu v Toulcově dvoře. [35]

V okolí je možné se ubytovat v hotelu Kanárek, hotelu Wolf či penzionu Villa Betty. Dále je možné využít ubytování v G support apartment, Help Prag, Pokoje & apartmány Hostivař, Prague Expat House, Koleje Hostivař, aj. [35]

2.3.3 Stravování

Na území Staré Hostivaře se nachází několik málo restaurací, z nichž nejznámější je bezpochyby Putyka Na Kačabce. Tato hospůdka je známá z mnoha starších československých filmů a v současné době především svou vynikající kuchyní. Posezení v její venkovské zahrádce je ideální pro rodiny s dětmi. Další výborná restaurace je již ve výše zmíněném Selském dvoře. Milovníci zdravé stravy si rozhodně pochutnají na velmi dobrém jídle ve Zdravé Jídelně přímo v Toulcově dvoře. [36]

V blízkém okolí je např. Hospůdka Karolína, Pivnice u Jeníčka, Restaurace Pod Hrází, Hostinec U Břehu, Teodoro ristorante caffè, Šenkýrna U Milionu či pivovar Hostivar a mnoho jiných. [36]

2.4 Akce konané v Hostivaři

Pravidelnou každoroční akcí pořádanou městskou částí Praha 15 jsou „Dny Prahy 15“. Tato akce se koná vždy v září, v roce 2020 se konala ve dnech 11.9. – 20.9. Jsou to dny plné zábavy, sportu, kultury, soutěží a mnoha dalších aktivit, do kterých se zapojuje Sokol Hostivař, bezpečnostní sbory ČR, místní základní školy, areál Hostivařské přehrady, hřiště SK Hostivař, Hostivařský lesopark, a mnoho dalších organizací. [37]

Poslední den konání akce Dny Prahy 15 se v loňském roce již podruhé konal běžecký závod Hostivařská 15°. Jak už název napovídá, je to akce vhodná pro milovníky běhu a piva. Trasa je dlouhá 15 km a vede mimo jiné i kolem Hostivařské přehrady. [38]

V průběhu letních měsíců probíhá mnoho kulturních akcí v areálu Hostivařské přehrady, bývá to filmové promítání v letním kině, koncerty či odpolední party s DJ. Letošní termíny mnoha akcí zatím nejsou známe vzhledem ke karanténním opatřením vlády ČR.

Nelze opomenout ani areál Golf Hostivař, který nabízí kompletní golfovou průpravu pro začátečníky i pokročilé a pravidelné turnaje. [39] Sportovní vyžití též nabízí Sportovní centrum Karlovy Univerzity s plaveckým bazénem, tenisové kurty v blízkosti Sokola, Sportovní klub bojových umění Hostivař v prostorách bývalé obecné školy na Trhanovském náměstí, SK Hostivař či taneční školu InDance a mnoho dalších zařízení. [40]

2.5 Dotazníkové šetření

Pro získání a vyhodnocení dat při marketingovém výzkumu je možné použít mnoho metod. V této bakalářské práci je použita metoda dotazníkového šetření, která je jednou z nejčastěji používaných kvantitativních metod marketingového výzkumu. Byl vytvořen dotazník, který byl respondentům poskytnut přes internet a stejně tak byl i respondenty vyplněn.

2.5.1 Cíl dotazníkového šetření

Hlavním cílem provedeného dotazníkového šetření je zjištění míry informovanosti a vyhodnocení aktuálního stavu informovanosti občanů Prahy 15 o památkách ve Staré Hostivaři. Žádoucí bylo zjistit, zda mají obyvatelé Prahy 15 zájem o historii Hostivaře, zda znají a navštěvují místní pamětihodnosti. Dalšími cíli bylo zjistit zda informace o

památkách v Hostivaři jsou pro její obyvatele dobře dostupné a zda by uvítali naučnou stezku o památkách v Hostivaři zaměřenou na konkrétní skupinu osob a jakou.

2.5.2 Dotazník

Byl vytvořen dotazník, který obsahoval uzavřené i otevřené otázky. U několika otázek byla možnost vlastních odpovědí respondentů. Na 13 ze 14 otázek bylo povinné odpovědět. Otázka, která nebyla povinná, se týkala konkrétního návrhu na zlepšení informovanosti obyvatel Prahy 15 o památkách ve Staré Hostivaři. Otázek bylo celkem 14, z toho byly 4 identifikační, viz Příloha A.

2.5.3 Respondenti

Předem vytvořený dotazník byl zveřejněn na internetu a vyplňován online obyvateli městské části Praha 15, a to zcela anonymně. Dotazník byl vytvořen pomocí internetové stránky www.vyplnto.cz a šetření probíhalo ve dnech 28.3.2021 – 11.4.2021, tedy po dobu dvou týdnů. Odkaz na dotazník s žádostí o vyplnění byl zveřejněn na facebookových stránkách, na kterých se setkávají obyvatelé Prahy 15. Jedná se o stránky Sousedé a přátelé Prahy 15, Sousedé Praha 15 a Horní Měcholupy, Hostivař a okolí Praha 15, viz tabulka č. 1. Celkový souhrnný počet členů těchto skupin nelze jasně určit, neboť jednotliví členové jsou často členy několika z uvedených skupin zároveň a někteří dokonce všech najednou. Celkový počet získaných odpovědí na dotazník je 275. [41]

Tabulka 1 Počet členů v dotazovaných skupinách k 28.3.2021 (zpracování vlastní)

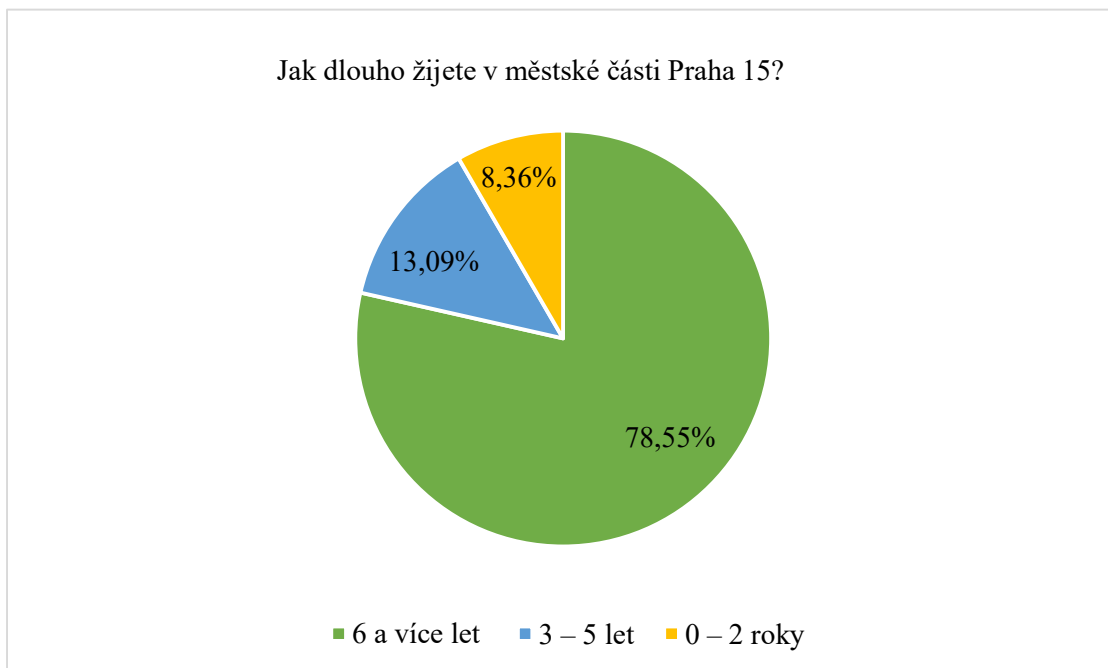
Skupina	Počet členů k 28.3.2021
Sousedé a přátelé Prahy 15	316
Sousedé Praha 15	1706
Horní Měcholupy, Hostivař a okolí Praha 15	3902

2.5.4 Výsledky dotazníkového šetření

1. Jak dlouho žijete v městské části Praha 15?

Na první otázku dotazníku museli respondenti zvolit minimálně jednu z nabízených odpovědí. Respondenti měli na výběr odpovědi 0-2 roky, 3-5 let a 6 a více let. Z odpovědí vyplývá, že nejvíce respondentů žije v městské části Praha 15 po dobu 6 a více let, a to 216 osob, což je přesně 78,55% všech respondentů. Zbylé dvě možnosti odpovědí byly

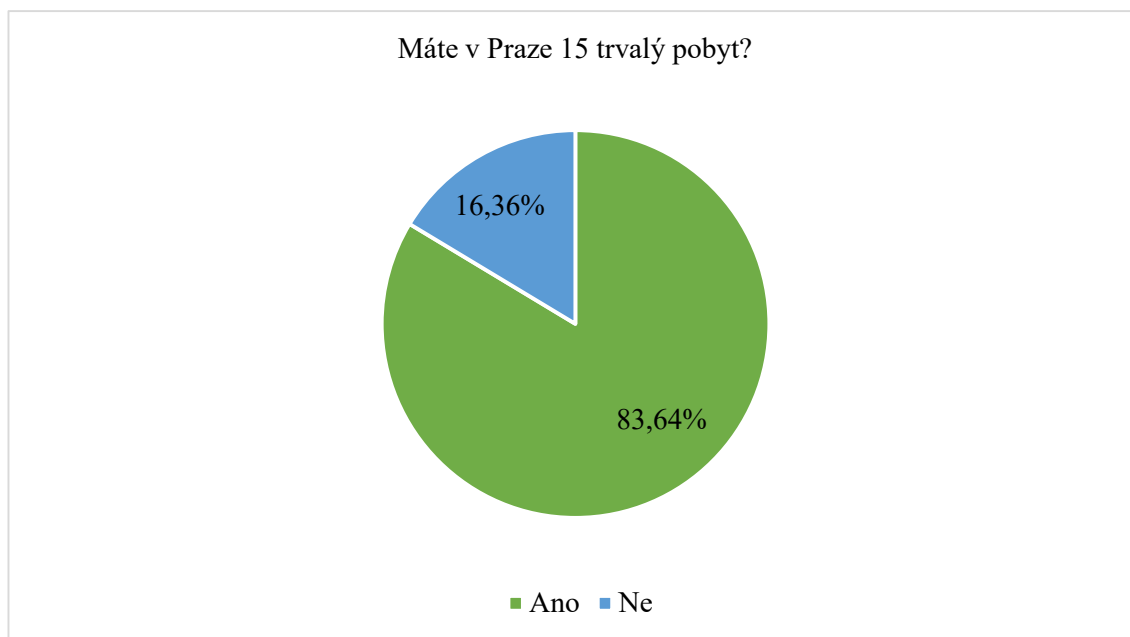
téměř vyrovnané. Po dobu 3-5 let žije v Praze 15 celkem 36 respondentů, tj. 13,09% a po dobu 0-2 roky je to 23 respondentů, tj. 8,36%.

Obrázek 3 Jak dlouho žijete v městské části Praha 15? (zpracování vlastní)

2. Máte v Praze 15 trvalý pobyt?

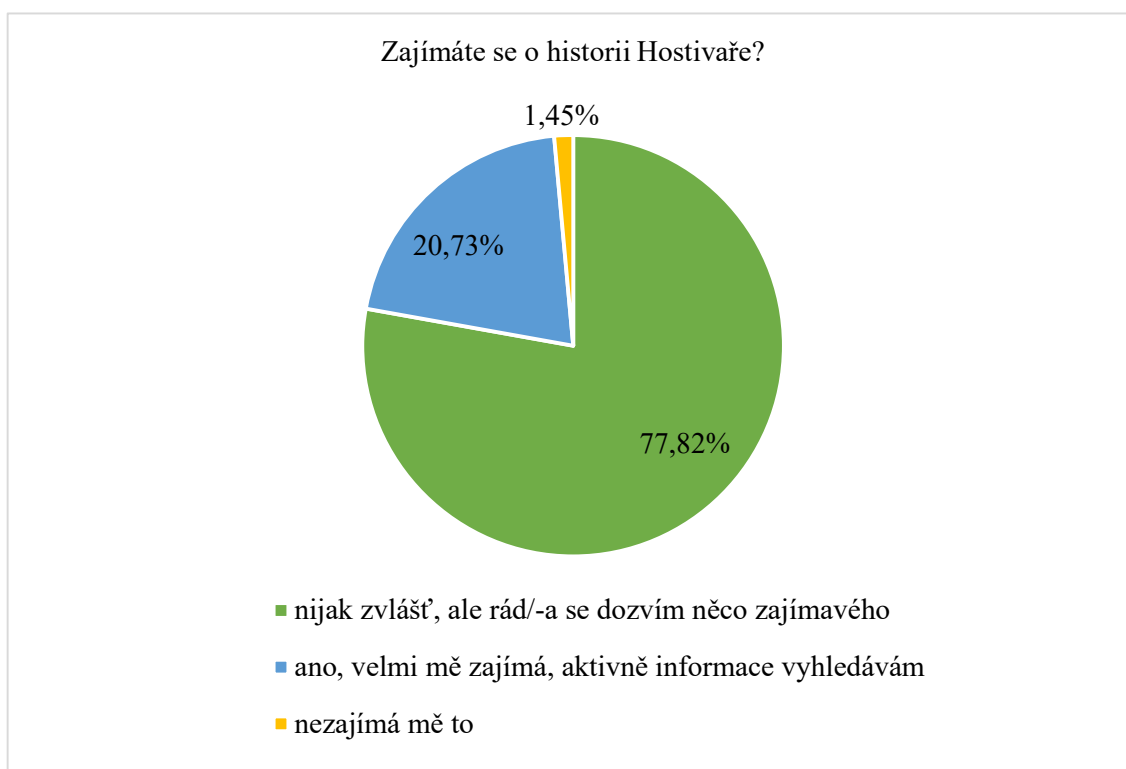
Cílem této otázky bylo zjistit, kdo z respondentů má trvalý pobyt na území městské části Praha 15 a kdo nikoliv, odpovědět tedy mohli pouze ano nebo ne. Z Grafu 2 vyplývá, že drtivá většina respondentů má trvalý pobyt v Praze 15. Jedná se celkem o 83,64% dotázaných, což je 230 osob z celkového počtu 275 osob. Pouze 45 osob, tj. 16,36% dotazovaných odpovědělo na tuto otázku záporně.

Obrázek 4 Máte v Praze 15 trvalý pobyt? (zpracování vlastní)

3. Zajímáte se o historii Hostivaře?

U otázky, zda se respondenti zajímají o historii Hostivaře, byly nabídnuty tři možné odpovědi. Nejvíce respondentů odpovědělo na tuto otázku, že je historie Hostivaře nijak zvlášť nezajímá, ale rádi se dozví něco nového. Takto odpovědělo 214 osob, tj. 77,82% respondentů. Druhá nejčastější odpověď byla: ano, velmi mě zajímá, aktivně informace vyhledávám, a to v 57 případech, tedy ve 20,73% dotázaných. Pouze 4 respondenti odpověděli, že je tato problematika nezajímá.

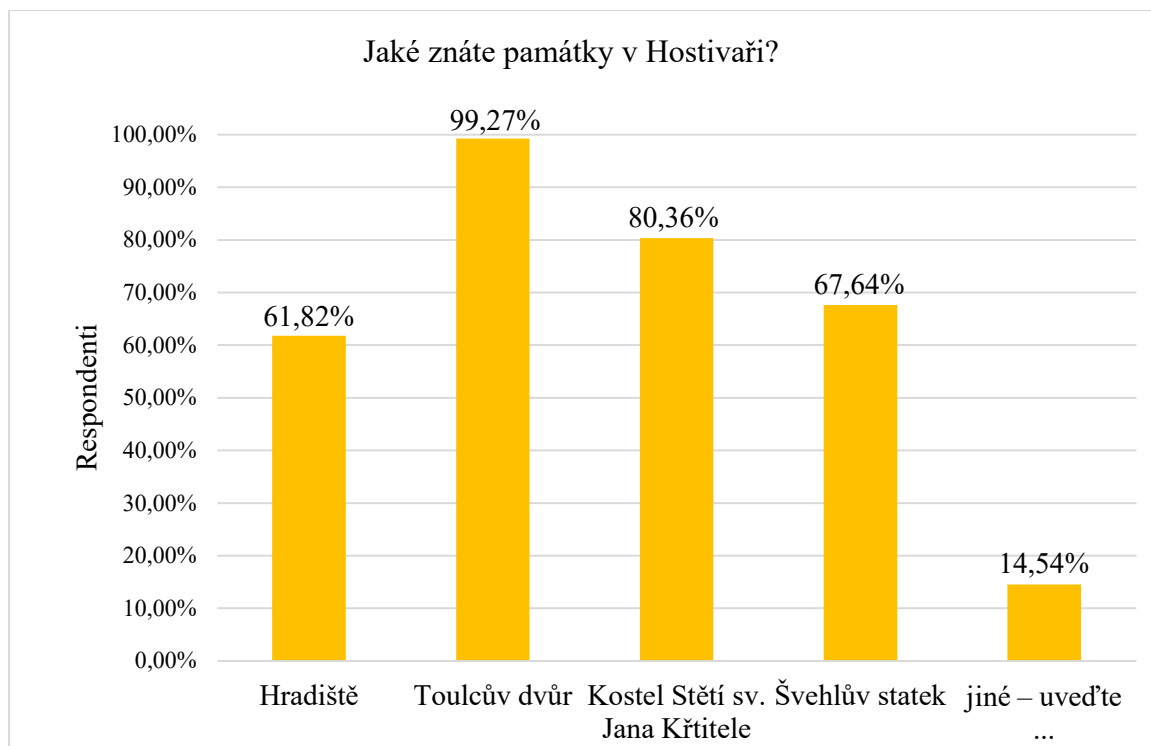

Obrázek 5 Zajímáte se o historii Hostivaře? (zpracování vlastní)

4. Jaké znáte památky v Hostivaři?

U této otázky byly respondentům nabídnuty odpovědi a zároveň jim bylo umožněno odpovědět vlastními slovy, pokud by jim nabídnuté možnosti nevyhovovaly nebo nedostačovaly. Velká většina dotazovaných si s nabídnutými možnostmi vystačila, možnost vlastní odpovědi využilo celkem 40 respondentů, tj. 14,55%. Respondenti mohli odpovědět více odpověďmi zároveň.

Respondenti z hostivařských památek nejvíce znají Toulcův dvůr, a to dokonce ve 273 případech, což je 99,27% ze všech dotazovaných. Na druhém místě je kostel Stětí sv. Jana Křtitele, který získal 221 odpovědí, tedy 80,36%. Švehlův statek a Hradiště získaly téměř vyrovnaný počet hlasů. Švehlův statek zná 186 respondentů, tj. 67,64%. Hradiště je známé 170 respondentům, tj. 61,82%. V rámci odpovědi Jiné – uveďte... zmínilo 10 respondentů hostivařský hřbitov, 10 ostatní statky a mlýny, 4 Švehlovu sokolovnu, 2 PP Meandry Botiče, atd., detailně viz Příloha B.

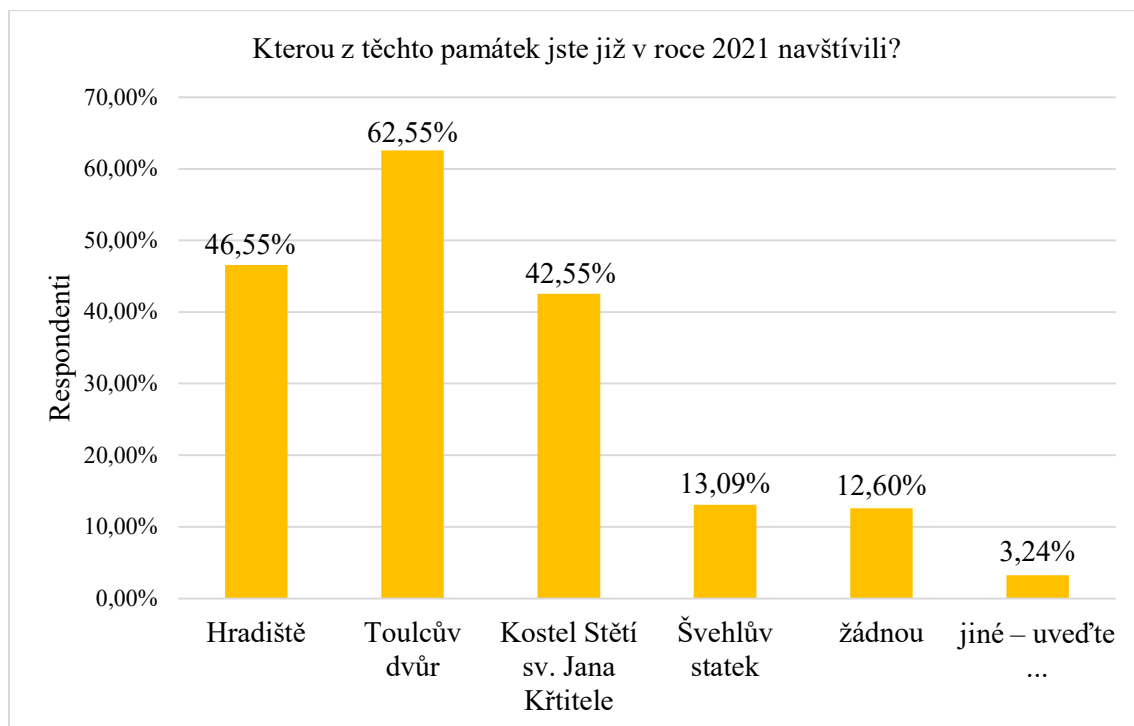

Obrázek 6 Jaké znáte památky v Hostivaři? (zpracování vlastní)

5. Kterou z těchto památek jste již v roce 2021 navštívili?

Nabízené odpovědi na tuto otázku byly shodné s předchozí otázkou. Cílem bylo zjistit, kterou z těchto památek respondenti v letošním roce 2021 navštívili. Rovněž i u této otázky mohli respondenti odpovědět navíc vlastními slovy a mohli odpovědět více odpověďmi najednou.

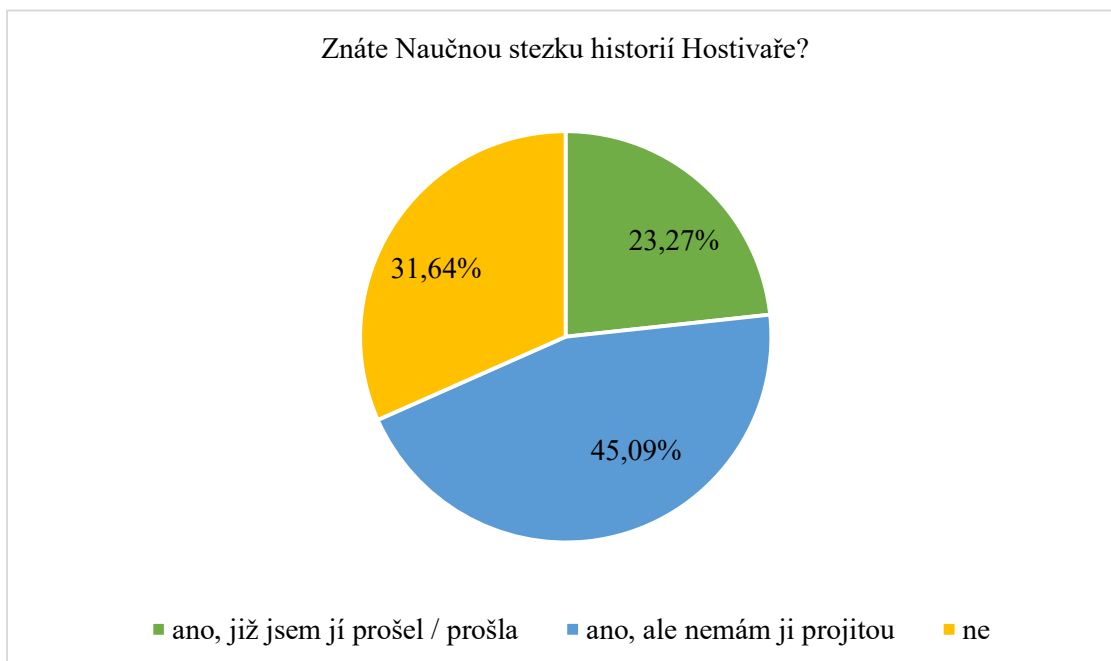
Na první místě se umístil Toulcův dvůr se 172 odpověďmi, tj. 62,55%. Druhá a třetí nejnavštěvovanější památka získaly vyrovnaný počet hlasů. Pro Hradiště se vyjádřilo 128 respondentů a pro kostel Stětí sv. Jana Křtitele 117 respondentů. Švehlův statek navštívilo pouze 36 respondentů, tj. 13,09%. V rámci odpovědi Jiné – uveďte... se objevily vlastní odpovědi respondentů, z nichž 35 odpovědí znělo, že žádnou památku v roce 2021 respondenti nenavštívili. Z dalších navštívených památek byly uvedeny sokolovna, hřbitov, Trojmezí, ostatní statky a mlýny a vlakové nádraží po jedné odpovědi, více viz Příloha C.

Obrázek 7 Kterou z těchto památek jste již v roce 2021 navštívili? (zpracování vlastní)

6. Znáte Naučnou stezku historií Hostivaře?

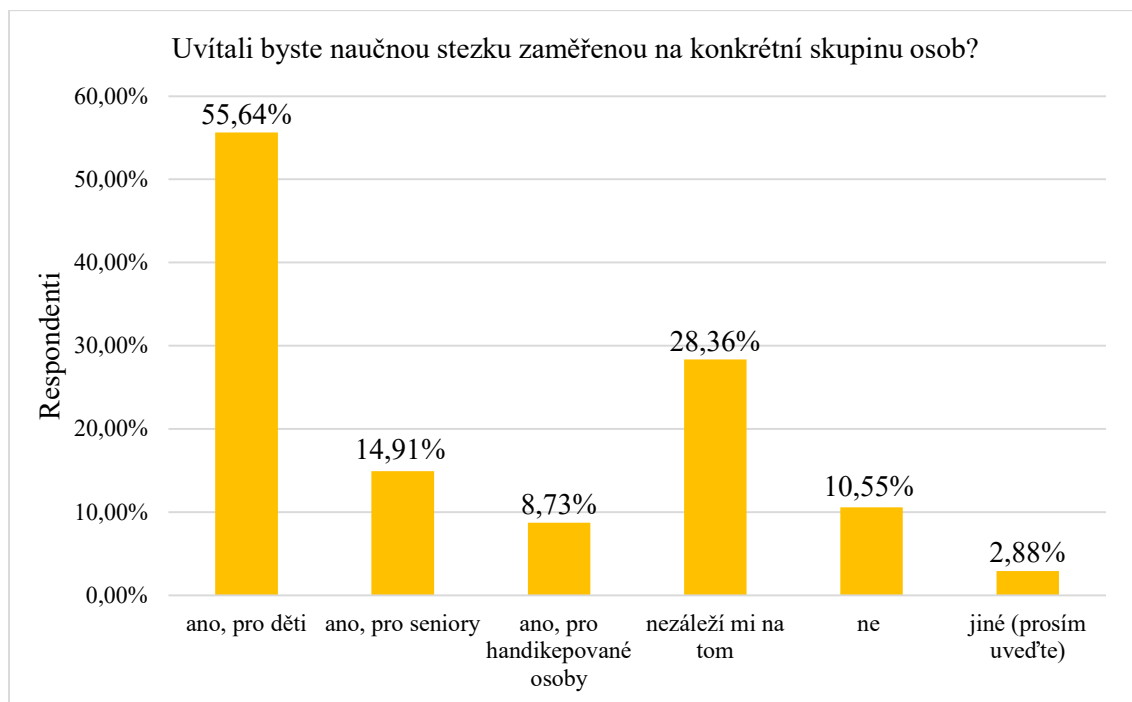
Na otázku, zda respondenti znají naučnou stezku Hostivaře mohli odpovědět jednou ze tří připravených odpovědí. Téměř polovina dotázaných se vyjádřila, že stezku znají, ale nemají ji projitou. Takto odpovědělo 124 respondentů, tedy 45,09%. Zbylé dvě odpovědi jsou poměrně vyrovnané. 87 dotázaných, tj. 31,64% odpovědělo, že stezku neznají a 64 dotázaných, tj. 23,27% odpovědělo, že stezku znají a již si ji prošli.

Obrázek 8 Znáte Naučnou stezku historií Hostivaře? (zpracování vlastní)

7. Uvítali byste naučnou stezku zaměřenou na konkrétní skupinu osob?

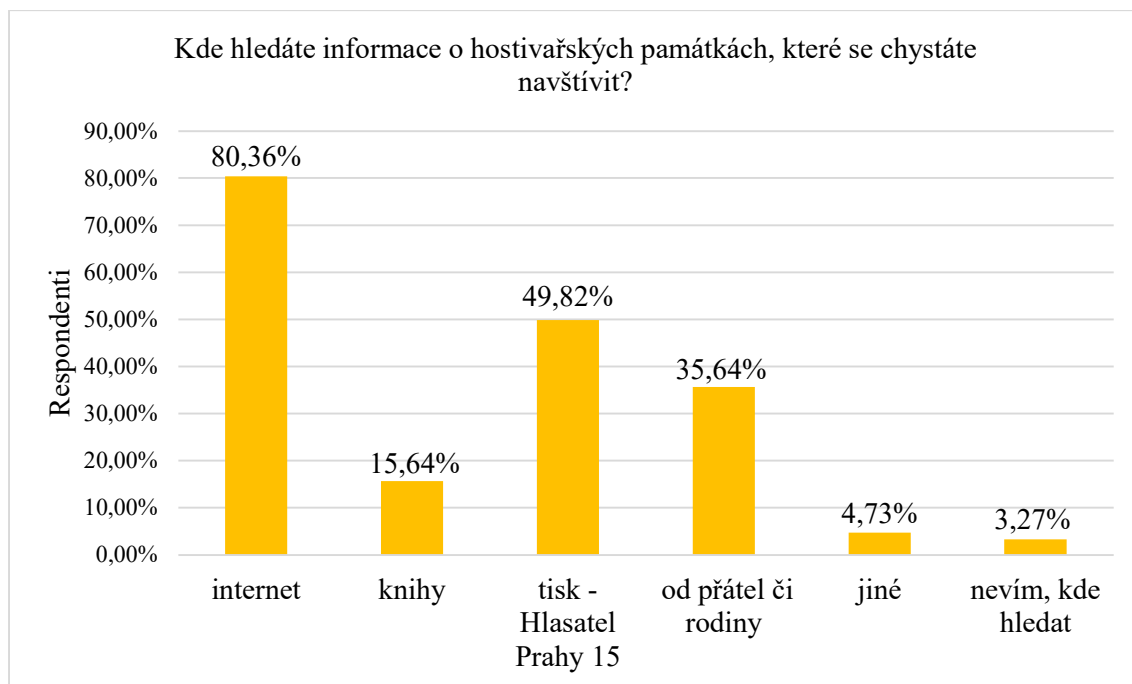
Na tuto otázku mohli respondenti odpovědět výběrem minimálně jedné z nabízených možností a mohli též dopsat vlastní odpověď. Odpovědi na otázku zájmu o naučné stezky zaměřené na konkrétní skupinu osob byly více než z poloviny vyjádřeny ve prospěch stezky pro děti, takto odpovědělo 153 osob, tj. 55,64%. Další významná skupina 78 osob, tj. 28,36% si vybrala odpověď, že jim na tom nezáleží. Stezku pro seniory by uvítalo 41 dotazovaných, tj. 14,91% a stezku pro hendikepované osoby by ocenilo 24 osob, tedy 8,73%. 29 dotazovaných, tj. 10,55% odpovědělo, že si žádnou naučnou stezku nepřeje. 8 respondentů přidalo vlastní odpověď, více viz Příloha D.

Obrázek 9 Uvítali byste naučnou stezku zaměřenou na konkrétní skupinu osob? (zpracování vlastní)

8. Kde hledáte informace o hostivařských památkách, které se chystáte navštívit?

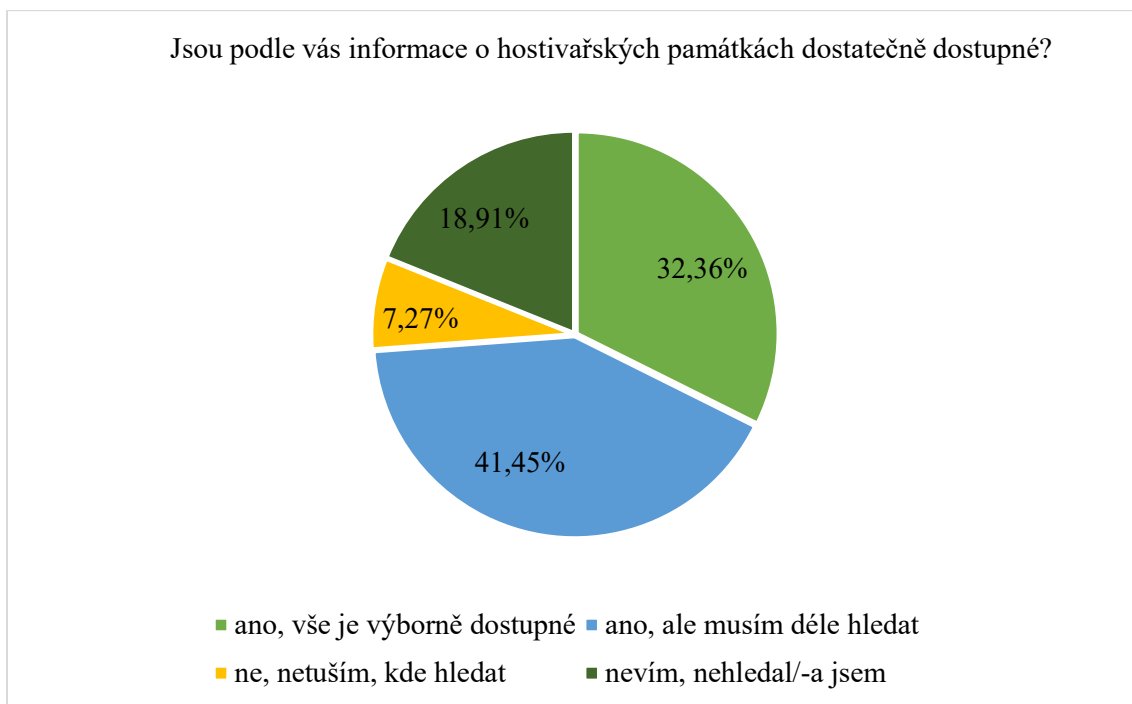
Odpovědi na tuto otázku byly předem nabídnuté a respondenti si mohli vybrat minimálně jednu odpověď a napsat i vlastní odpověď. Nejvíce respondentů odpovědělo, že informace o hostivařských památkách, které se chystají navštívit, hledají na internetu. Bylo to 221 osob, tedy 80,36%. V časopise městské části Praha 15 Hlasatel Prahy 15 hledá informace o památkách 137 respondentů, tj. 49,82%, což je téměř polovina dotázaných. Od přátel či rodiny získává informace 98 respondentů, tj. 35,64% a 43 respondentů, tedy 15,64% uvedlo jako zdroj informací knihy. Pouze 9 respondentů uvedlo, že neví, kde informace hledat. Odpověď Jiné vyplnilo 13 respondentů a objevují se zde vlastní odpovědi jako např. informace znám sám, jsem starousedlík, na co náhodou narazím při procházce či že informace nehledám, více viz Příloha E.

Obrázek 10 Kde hledáte informace o hostivařských památkách, které se chystáte navštívit? (zpracování vlastní)

9. Jsou podle vás informace o hostivařských památkách dostatečně dostupné?

U otázky, zda jsou informace o hostivařských památkách dostatečně dostupné, byly respondentům nabídnuty čtyři možné odpovědi, z nichž musel vybrat pouze jednu. 114 respondentů, tj. 41,45% uznalo, že informace jsou dostupné, nicméně musí déle hledat, aby je našli. 89 respondentů, tj. 32,36% je přesvědčeno, že vše je výborně dostupné. Naopak 52 dotázaných, tj. 18,91% je nikdy nehledalo a 20 dotázaných, tedy 7,27% vůbec netuší, kde informace hledat.

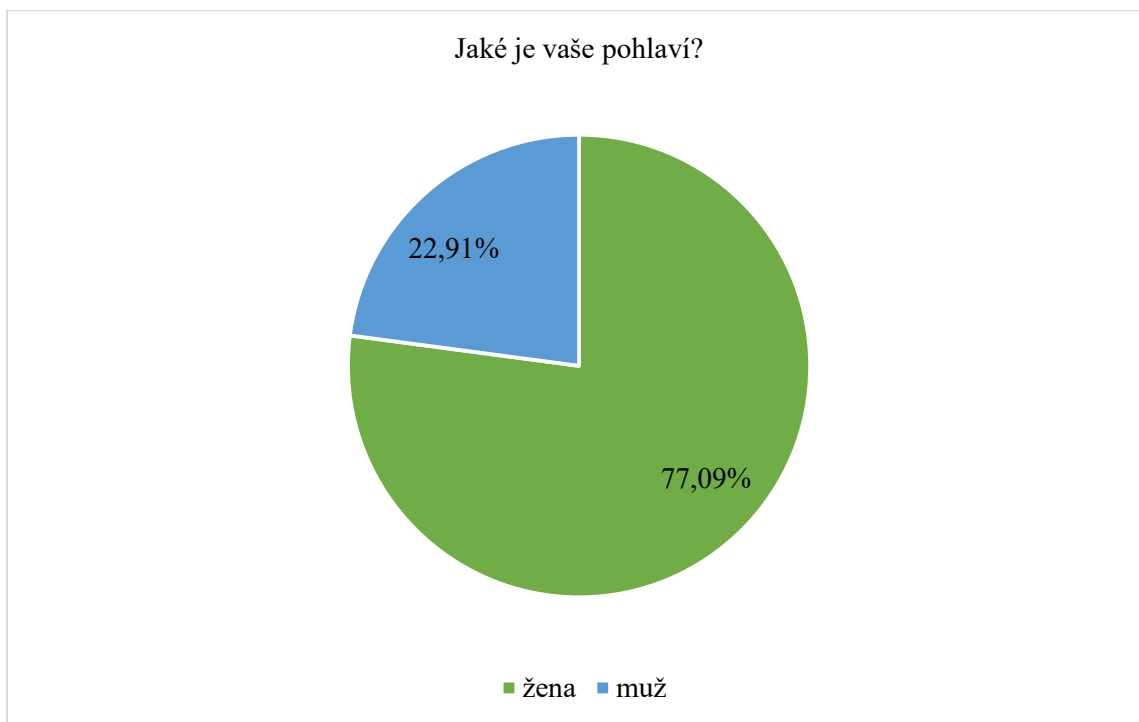
Obrázek 11 Jsou podle vás informace o hostivařských památkách dostatečně dostupné? (zpracování vlastní)

10. Máte konkrétní vlastní návrh na zlepšení informovanosti obyvatel Prahy 15 o památkách v Hostivaři? Prosím uveďte..... (není povinné)

Tato otázka byla položena volně, odpověď na ní nebyla povinná a nebylo zde na výběr z žádných odpovědí. Respondenti byly požádáni o odpověď vlastními slovy, zda mají konkrétní vlastní návrh na zlepšení informovanosti obyvatel Prahy 15 o památkách v Hostivaři. 30 respondentů odpovědělo na tuto otázku, což je 10,91% z celkového počtu. Návrhy všech těchto respondentů jsou uvedeny v Příloze F.

11. Jaké je vaše pohlaví?

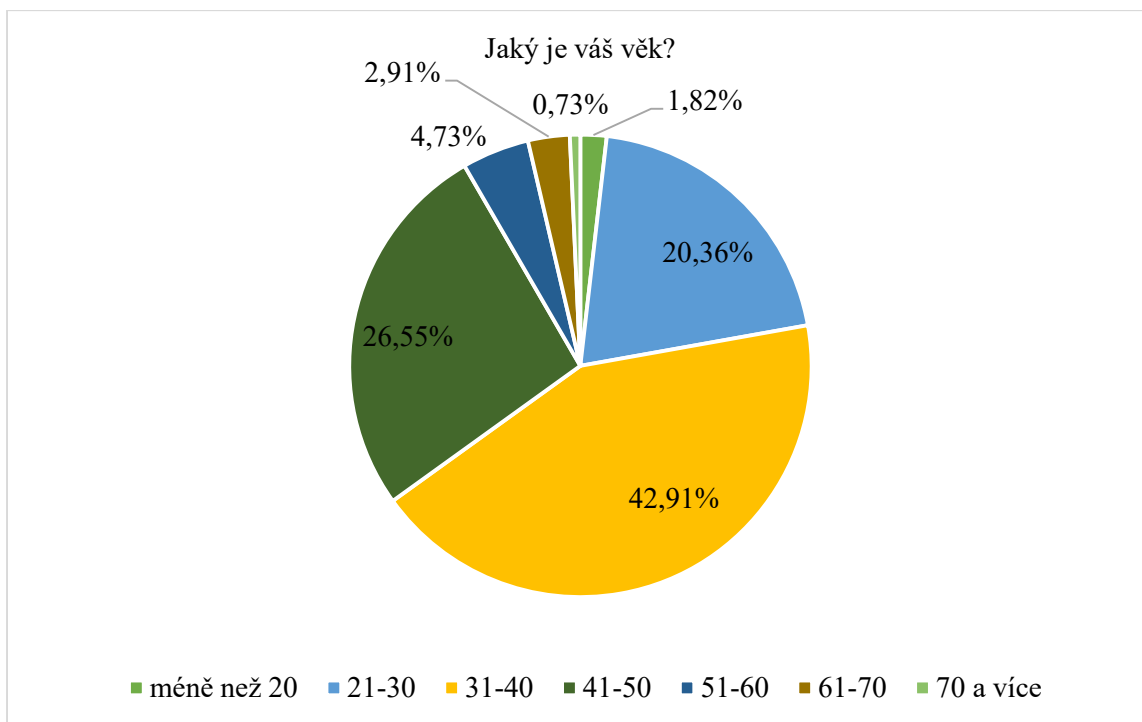
Z odpovědí na tuto otázku vyplývá, že více než tři čtvrtiny respondentů byly ženy, a méně než jedna čtvrtina byli muži. Z celkového počtu respondentů se dotazníkového šetření zúčastnilo 212 žen a 63 mužů. Zúčastnilo se ho tedy 77,09% žen a 22,91% mužů.

Obrázek 12 Jaké je vaše pohlaví? (zpracování vlastní)

12. Jaký je váš věk?

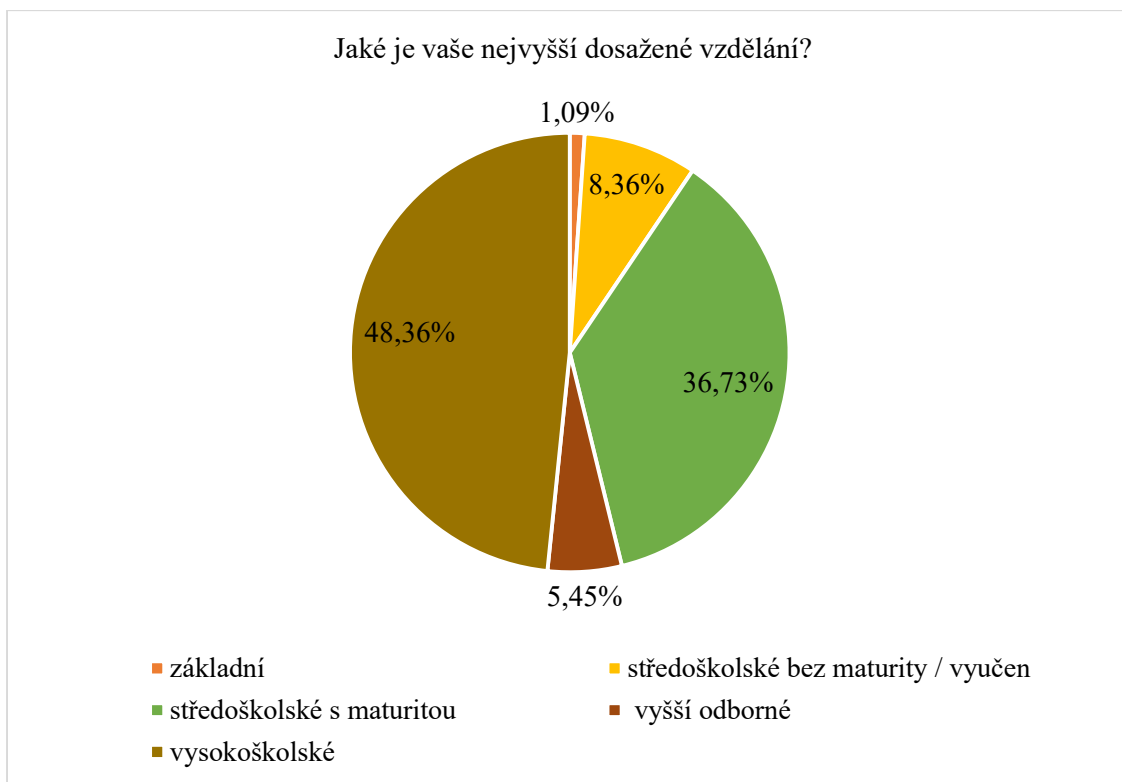
Na tuto otázku mohli respondenti vybrat pouze jednu odpověď z nabídnutých sedmi věkových kategorií. Nejčastější věkovou kategorií mezi respondenty byla kategorie 31-40 let, tato skupina zahrnovala téměř polovinu respondentů, tj. 118 osob, což je 42,91%. Druhou největší skupinou byla skupina 41-50 let, dotazovaných bylo 73, tj. 26,55%. Třetí v pořadí byla kategorie 21-30 let, kde bylo dotazovaných 56, což je 20,36%. Další čtyři skupiny čítají už jen jednotky respondentů. Ve skupině 51-60 let bylo 13 respondentů, ve skupině 61-70 bylo 8 respondentů, skupina méně než 20 let zahrnovala pouze 5 respondentů a nejmenší skupina pouze se 2 respondenty byla v kategorii 70 a více let.

Obrázek 13 Jaký je váš věk? (zpracování vlastní)

13. Jaké je vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

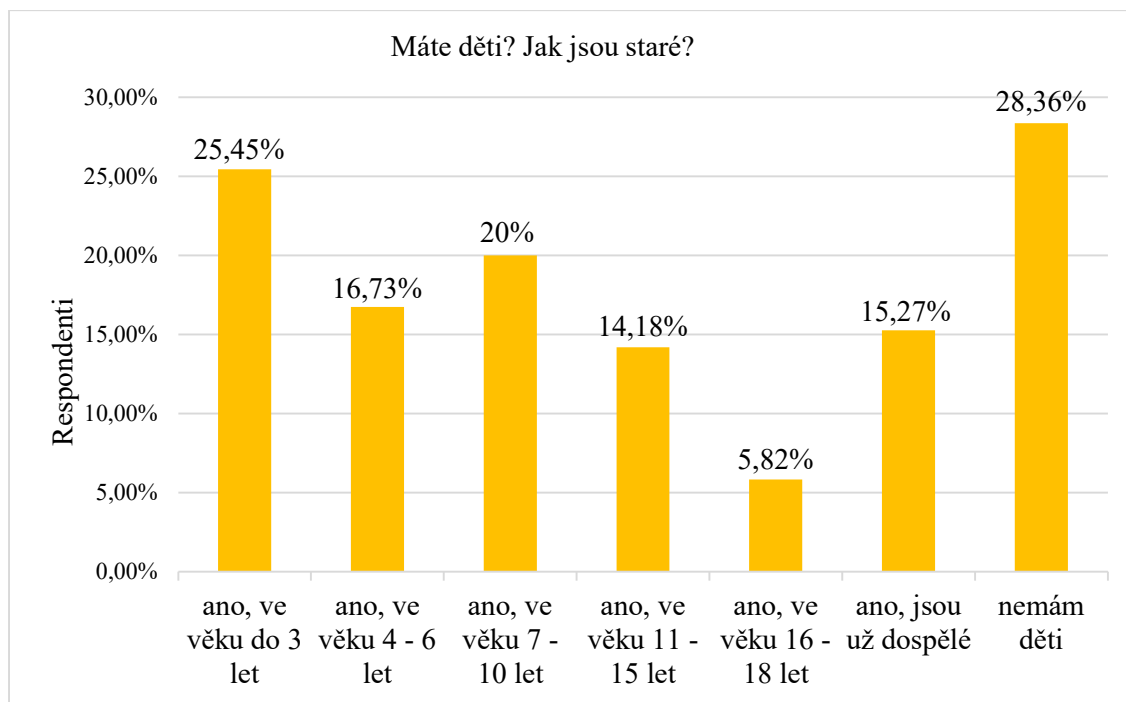
Na otázku ohledně nejvyššího dosaženého vzdělání měli respondenti možnost odpovědět výběrem jedné z možností. Téměř polovina dotazovaných, která tvoří 133 osob a 48,36%, uvedla jako své nejvyšší dosažené vzdělání vysokoškolské. 101 dotazovaných uvedlo dokončené vzdělání středoškolské s maturitou, což tvoří 36,73%. Středoškolské vzdělání bez maturity dosáhlo 23 dotazovaných, vyšší odborné vzdělání 15 osob a základní vzdělání mají pouze 3 dotazovaní.

Obrázek 14 Jaké je vaše nejvyšší dosažené vzdělání? (zpracování vlastní)

14. Máte děti? Jak staré?

Poslední otázkou dotazníku byla otázka, zda mají respondenti děti a jak jsou jejich děti staré. Mezi odpověďmi bylo 6 věkových kategorií v rozmezí tří let a odpověď ne, pokud respondenti děti nemají. Respondenti mohli zvolit více odpovědí najednou. Nejvíce respondentů, a to 78, což je 28,36% dotazovaných, odpovědělo, že děti nemají. Nejčastější stáří dětí bylo do 3 let, kdy takto odpovědělo 70 dotazovaných, tj. 25,45%. Další kategorie jsou poměrně vyrovnané. 55 respondentů, tj. 20% má děti ve věku 7-10 let. 46 respondentů, tj. 16,73% má děti ve věku 4-6 let. 42 respondentů, tj. 15,27% má děti již dospělé. 39 respondentů, tj. 14,18% má děti ve věku 11-15 let. Nejmenší skupinou byli respondenti, kteří mají děti ve věku 16-18 let. Těch bylo 16, což tvoří 5,82%.

Obrázek 15 Máte děti? Jak staré? (zpracování vlastní)

2.6 Návrh prohlídkových tras pro různé skupiny občanů

Vzhledem k faktu, že vesnická památková zóna Stará Hostivař není svou rozlohou příliš rozsáhlá, vystačí návštěvníkům na její procházku a poznání nejzajímavějších památek jeden půlden. Pokud by do výletu bylo zahrnuto i okolí památkové zóny, tedy především lesopark, hradiště, filmové ateliéry, sokolovna, aj., bylo by ideálním řešením naplánovat výlet jako celodenní.

Z výše uvedeného dotazníkového šetření vyplynulo, že by si respondenti přáli vytvořit především naučnou stezku pro děti. Méně dotazovaných hlasovalo pro naučnou stezku pro seniory a nejméně pro hendikepované občany. Níže budou popsány dvě možné trasy, jedna pro děti a druhá pro dospělé a seniory.

Cílem tohoto návrhu není vytvořit komerční produkt pro prohlídku Staré Hostivař, spíše naopak, cílem je navrhnout trasy, které by si návštěvníci mohli projít sami a přizpůsobit svým možnostem a požadavkům. Všechny významné hostivařské památky jsou vybaveny informačními cedulemi s podrobnými informacemi a fotografiemi, není tedy potřeba pro návštěvníky sjednávat si průvodce pro tyto trasy. Tyto trasy jsou doporučeny především pro jarní, letní či podzimní roční období. Zaměřeny jsou na přírodu a památky

Hostivaře. Dopravu do Hostivaře si musí každý účastník zařídit samostatně. Po cestě je několik restaurací a hospůdek, je tedy možné si vybrat k občerstvení jiný než doporučený podnik.

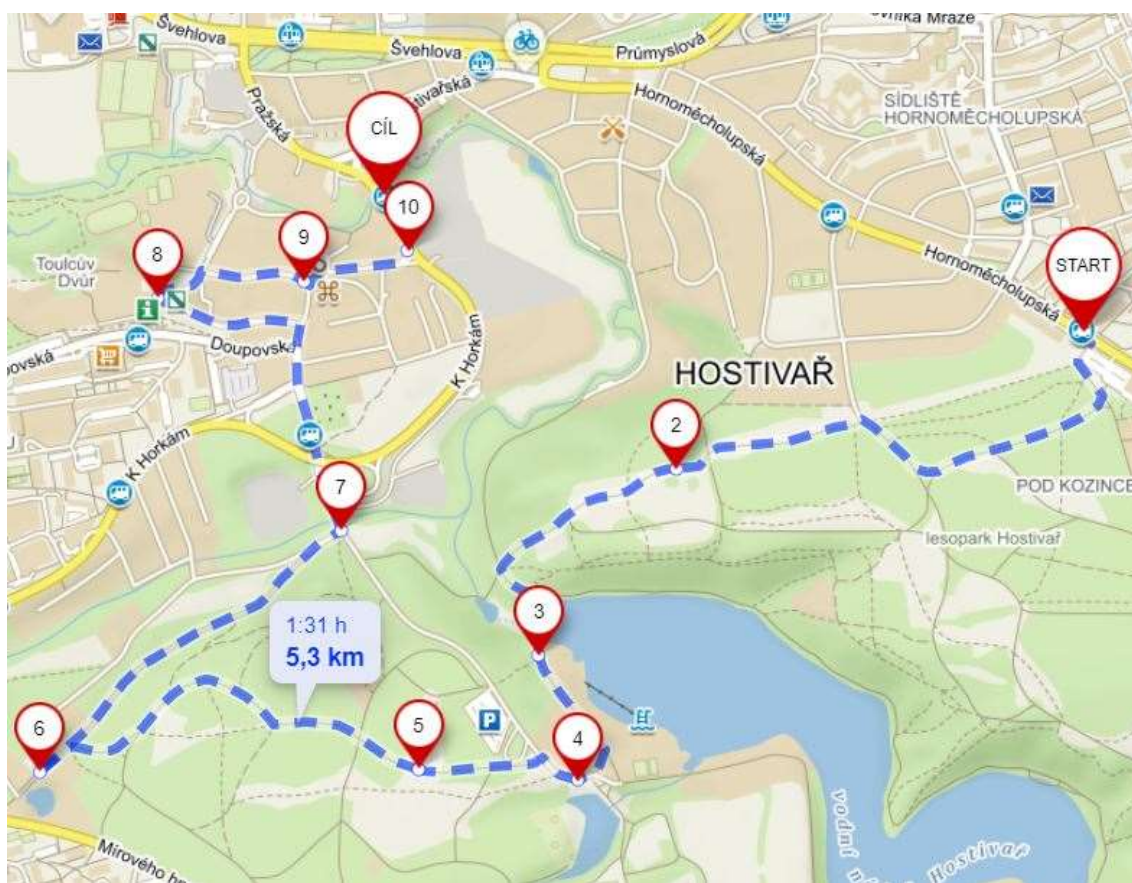
2.6.1 Návrh jednodenní prohlídkové trasy pro děti

Trasa pro děti vede z velké části lesoparkem kolem přehrady a do Staré Hostivaře. Trasa je koncipována tak, aby obsahovala různě zajímavé části pro dětské návštěvníky různého věku. Pro menší děti především dětská hřiště, kterých je v lesoparku mnoho a jen na této trase jsou tři. Pro starší děti procházka přes Hradiště a po památkách Staré Hostivaře. Pro všechny je lákavá prohlídka zookoutku Divoká zahrada v lesoparku a Toulcova dvora.

Cesta začíná na zastávce městské hromadné dopravy Řepčická u obchodu Lidl. Na tuto zastávku jezdí každý den autobusy 125, 154, 175 a 183. Za obchodem je vchod do lesoparku. Prohlídková trasa vede kolem prvního dětského hřiště směrem k hradišti. Na prohlídku altánku s modelem hradiště a informačními tabulemi vystačí návštěvníkům 15 minut. Z **hradiště** vede prudký kopec dolů a cesta pokračuje doleva směrem k přehradě. Trasa dále pokračuje přes hráz Hostivařské přehrady po cestě podél přehrady ke koupališti, u kterého zabočuje prudce doprava ke stánku s občerstvením u retenční nádrže R3 Hájecký. Po krátké pauze na občerstvení cesta pokračuje směrem k zookoutku Divoká zahrada, a to kolem dvou dětských hřišť. Kdykoliv je tedy možné udělat pauzu pro děti na hraní. **Zookoutek Divoká zahrada** je jedním z nejstarších lesních zookoutků v Praze a nachází se nedaleko místní hájovny. Areál prošel v roce 2016 rekonstrukcí a je v něm mimo jiné výběh pro muflony, unikátní bílé daňky a jezírko pro labutě, husy či kachny a jiné ptactvo. [42] Na prohlídku zookoutku je vhodné si vyčlenit min. 30 minut a více podle věku dětí. Cesta dále pokračuje zpět směrem k ulici K Jezeru a kolem hřbitova, který není vhodnou zastávkou pro dětské návštěvníky. Dále pokračuje po schodech do ulice Kubatova k Toulcovu dvoru. Areál **Toulcův dvůr** je zároveň sídlo Ekologického centra hl. m. Prahy. K tomuto komplexu památkově chráněných budov patří přírodní areál o rozloze asi 8 ha, kde jsou různé pole, sady, lesy louky a mokřady. V areálu jsou největší atrakcí pro děti především zde žijící domácí zvířectvo, např. koně, krávy, prasata, ovce, kozy, králíci, drůbež, aj. Některé z nich si mohou návštěvníci pohladit. V místní Zdravé Jídelně je možné se dobře najíst a v případě dobrého počasí posedět i venku. Prohlídka s občerstvením, potrvá přibližně 2 hodiny. Trasa pokračuje po schodech dolů do ulice Selská kolem budovy bývalé školy ke **kostelu Stětí Sv. Jana Křtitele**. Zahrada kolem

kostela a zvonice je během dne běžně přístupná a je možné nahlédnout i přímo do kostela, na prohlídku vystačí návštěvníkům 30 minut. Poté se vydají ulicí Selská k **hostivařským statkům a mlýnům**. Bohužel nejsou většinou přístupné veřejnosti, je tedy možná pouze prohlídka zvenku. Je zde zastávka městské hromadné dopravy Hostivařské náměstí odkud celodenně odjíždějí autobusy 177, 181, 182, 901 a 906 na různé stanice metra.

Tato trasa pro dětské návštěvníky je dlouhá celkem 5,3 km a doba čisté chůze bez zastávek je 1 hodina 30 minut. Trasa celkem včetně zastávek potrvá min. 5 hodin. [43]

Obrázek 16 Návrh jednodenní prohlídkové trasy pro děti (www.mapy.cz)

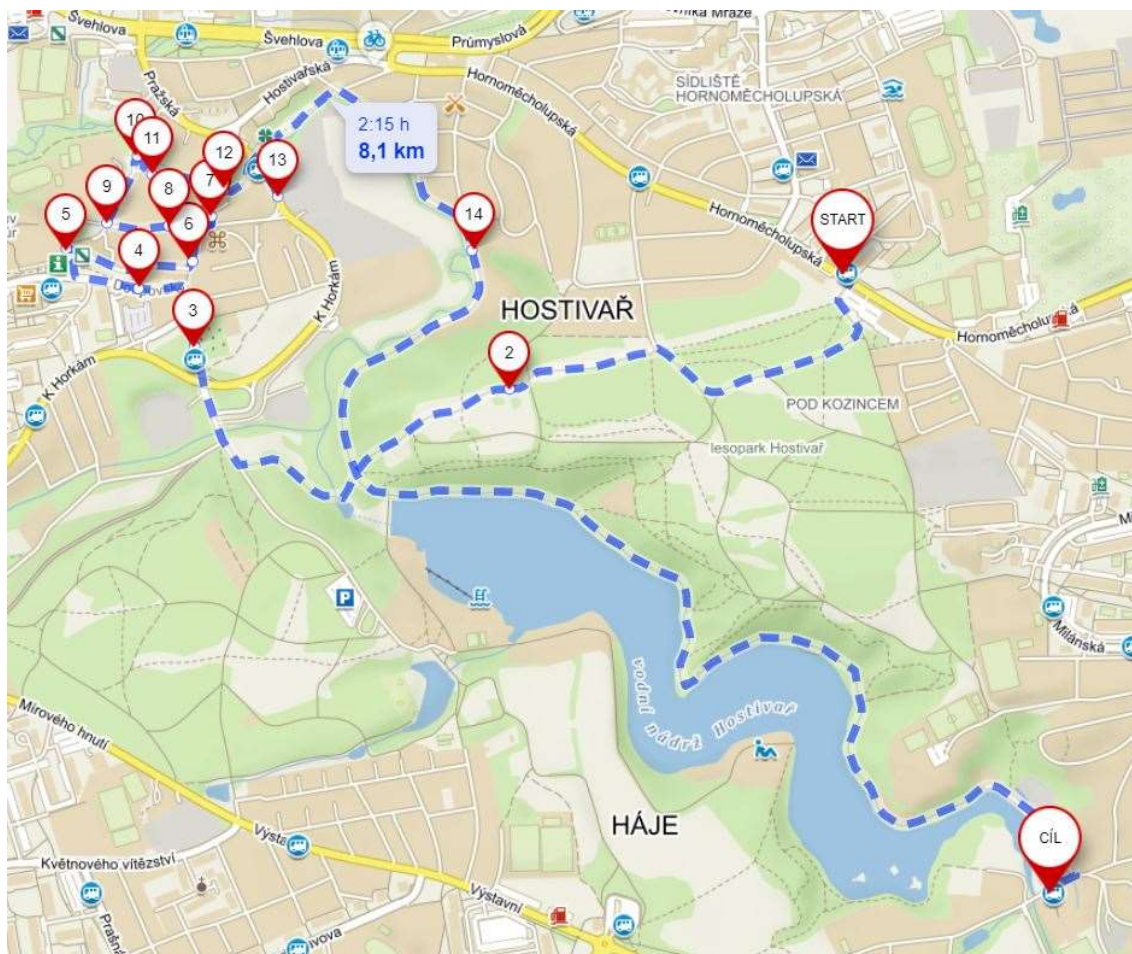
2.6.2 Návrh jednodenní prohlídkové trasy pro dospělé a seniory

Trasa pro dospělé a seniory je delší, je v ní zahrnuta krásná procházka lesoparkem do Hostivaře a pak zpět kolem přehrady do Petrovic. V celém úseku je pouze jeden náročnější terén, což je cesta z kopce dolů z hradiště.

Oblast kolem přehrady a lesoparku je především v odpoledních hodinách přeplněna davy procházejících se lidí, z tohoto důvodu je vhodnější vydat se na procházku už dopoledne a spojit tento výlet s obědem v jedné z místních restaurací.

Cesta začíná opět na zastávce městské hromadné dopravy Řepčická u obchodu Lidl. V lesoparku je možné se zastavit a udělat krátkou pauzu, neboť je zde několik odpočinkových míst vhodných pro svačinu se sezením a krásným výhledem na les. Tato lesní cesta vede ke hradišti, cesta k hradišti trvá přibližně 20 minut a je 1,1 km dlouhá. První zastávkou je tedy **hradiště**, altánek s modelem hradiště a několik naučných tabulí s informacemi v rámci Stezky historií Hostivaře. Na prohlídku tohoto místa stačí 15 minut. Prohlídka pokračuje z kopce dolů směrem k jezu u Hostivařské přehrady a poté lesem podél silnice K jezeru až ke hřbitovu. Prohlídka **hřbitova** potrvá přibližně 30 minut. Poté cesta pokračuje po Doupovské ulici k **Toulcovu dvoru**. V areálu Toulcova dvora je možné se naobědvat v místní Zdravé Jídelně. Prohlídka celého objektu potrvá i s obědem min. 2 hodiny. V areálu je možné shlédnout výběhy s domácím zvířectvem, od slepic po krávy a koně, v třešňovém sadu si zdarma natrhat třešně či nakoupit zdravé potraviny v Bioobchůdku. Po celém areálu je mnoho informačních tabulí o historii a současnosti objektu i o ekologických tématech. Cesta z Toulcova dvora pokračuje do ulice Kubatova směrem k **domu v Chalupnické ulici č. 39**, kde kdysi bydlel spisovatel a místní kaplan Václav Beneš Třebízský. Dům není veřejnosti přístupný. Nedaleko mezi ulicemi Selská a Domkářská se nachází **kostel Stětí sv. Jana Křtitele s farou a zvonicí**. Jsou zde informační tabule s množstvím informací a fotografií. Kostel je přístupný před zahradu, je zde možné i posedět na lavičkách. Prohlídka kostela a jeho okolí potrvá přibližně 30 minut. Trasa pokračuje zpátky do ulice Selská kolem budovy bývalé **školy**, kolem **domu č. 420** v Přibíkově ulici s reliéfy Quida Rosenheima směrem k Botiči a podél něj k ulici K Horkám. U Botiče je možné pro zájemce se zastavit u nově zbudované hmatové stezky pro chůzi naboso. V ulici K Horkám je zastávka autobusu Hostivařské náměstí s hustým autobusovým provozem, pokud je pro někoho trasa příliš dlouhá, je možné ji zde ukončit. V této ulici se nacházejí známé **hostivařské statky a mlýny**, bohužel nejsou běžně přístupné veřejnosti, prohlídka tedy zabere max. 30 minut. Je možné si přečíst informační tabule k historii statků a mnoha historickými fotografiemi. Kolem bývalého Koukalova statku, dnes Selského dvora, je možné projít po louce podél Botiče do ulice U Břehu, která vede přímo až k Hostivařské přehradě. Cestou je možné obdivovat **meandry Botiče** a v místní restauraci Pod Hrází posedět na zahradce. Po mírném stoupání se dostanou návštěvníci k **Hostivařské přehradě** a pak už cesta pokračuje velmi příjemnou procházkou podél celé přehrady až do Petrovic na zastávku autobusu Newtonova, odkud odjíždějí autobusy 154 a 240. Cesta od restaurace Pod Hrází na autobusovou zastávku trvá asi 1 hodinu a je dlouhá 3 km.

Délka celé trasy je 8,1 km a předpokládaná čistá doba chůze je přes 2 hodiny. Při započítání zastávek a prohlídek objektů, potrvá projití celé trasy včetně chůze a zastávek min. 6 hodin. [44]

Obrázek 17 Návrh jednodenní prohlídkové trasy pro dospělé a seniory (www.mapy.cz)

3 Diskuze

Jak již bylo uvedeno výše, dotazníkové šetření probíhalo ve dnech 28.3.2021 – 11.4.2021 ve skupinách založených na stránkách www.facebook.com a počet respondentů byl 275.

Hlavním cílem dotazníkového šetření bylo zjistit, jaká je informovanost občanů Prahy 15 o památkách, které se nacházejí ve Staré Hostivaři. Z tohoto důvodu bylo žádoucí, aby se dotazníkového šetření zúčastnili pouze obyvatelé Prahy 15, a to s trvalým i dočasným pobytem na tomto území. Aby se zamezilo odpovědím jiných respondentů než těch, kteří žijí v Praze 15, byla jako první otázka dotazníku zvolena: Jak dlouho žijete v městské části Praha 15? Možnosti odpovědi byly pouze tři, kdy se ve všech případech jednalo o konkrétní časové rozmezí. Rovněž v žádosti o vyplnění dotazníku bylo jasné uvedeno, že se jedná o dotazník určený pouze obyvatelům Prahy 15 a dotazník byl zveřejněn pouze ve facebookových skupinách zaměřených na Prahu 15. Je tedy vysoce nepravděpodobné, že by se dotazníkového šetření účastnili jiní respondenti než ti, kteří žijí v Praze 15.

Dílčím cílem tohoto dotazníkového šetření bylo zjistit, zda by respondenti preferovali vytvoření naučné stezky pro konkrétní skupinu obyvatel. Na tuto problematiku se ptala otázka číslo sedm, kdy na výběr byly odpovědi: pro děti, pro seniory, pro hendikepované osoby, možnost vlastního vyjádření a odpověď ne.

Druhým dílčím cílem tohoto dotazníkového šetření bylo zjistit zda informace o památkách v Hostivaři jsou pro její obyvatele dostatečně dostupné, zda jsou obyvatelé s touto dostupností spokojeni a zda případně mají vlastní návrhy na zlepšení této problematiky.

Respondenti tohoto dotazníku byly z více než ze tří čtvrtin ženy, mužů odpovědělo méně než jedna čtvrtina. Téměř polovina dotazovaných uvedla, že jsou ve věku 31-40 let. Více než polovina všech respondentů má vysokoškolské nebo vyšší odborné vzdělání. Velká většina respondentů odpověděla, že mají trvalý pobyt v Praze 15 a žije v Praze 15 déle než 6 let. Odpovědi na otázku dětí a jejich stáří byly poměrně vyrovnané, nicméně nejvíce dotázaných odpovědělo, že děti nemají nebo, že mají děti do 3 let věku.

Prekvapivý byl výsledek třetí otázky, zda se respondenti zajímají o historii Hostivaře. 77,82% z nich odpovědělo, že nijak zvlášť, ale rádi se dozví něco nového. Nicméně znalost památek respondentů lze označit za velmi dobrou. Neboť Toulcův dvůr zná 99,27% respondentů a kostel Stětí sv. Jana Křtitele 80,36% a také ostatní nabízené

památky se pohybují nad 60%. Co se týká návštěvnosti památek Hostivaře v roce 2021, nejvíce respondentů v letošním roce navštívilo Toulcův dvůr, hradiště a kostel Stětí sv. Jana Křtitele. Bohužel také u této otázky mnoho respondentů zmínilo problémy s návštěvností památek kvůli nedávnému tzv. „lockdownu“ a uzavření mnoha památek nejen v Hostivaři. Nepříznivý je výsledek šesté otázky, ze které vyplývá, že více než 30% respondentů vůbec nezná naučnou Stezku historií Hostivaře a přes 45% respondentů ji zná, ale nemá ji projitou. Překvapivé jsou odpovědi na otázku, zda by respondenti uvítali naučnou stezku se zaměřením na konkrétní skupinu, naprostá většina z nich by si přála naučnou stezku pro děti. Více než tři čtvrtiny dotazovaných hledají informace o památkách na internetu, nicméně téměř polovina z nich uznává, že informace je třeba hledat déle. Odpovědi na tuto otázku by mohly být zajímavým podnětem pro Městský úřad Prahy 15, neboť hledání podrobnějších informací o jednotlivých památkách je opravdu náročnější. Informace na internetových stránkách městského úřadu nejsou přehledné a některé jsou dokonce zastaralé. Odpovědi na otázku číslo deset obsahují vlastní návrhy respondentů na problematiku zlepšení informovanosti obyvatel Prahy 15 o památkách v Hostivaři. Některé z těchto návrhů jsou velmi zajímavé a zasloužily by si podrobnější průzkum.

Závěr

Cílem této bakalářské práce bylo zjistit a vyhodnotit, jaký je aktuální stav informovanosti občanů Prahy 15 o památkách ve Staré Hostivaři a provést návrh prohlídkových tras pro různé skupiny občanů. Cíl této práce byl splněn.

V teoretické části práce byly popsány základní pojmy cestovního ruchu, jako definice, typologie, systém, potenciál rozvoje a předpoklady rozvoje cestovního ruchu a dále marketingový výzkum a dotazníkové šetření. Dále bylo v této části popsáno obecné vymezení Hostivaře, tj. základní údaje o této obci, informace o vesnické památkové zóně Stará Hostivař, o historii obce, o významných obyvatelích a rodácích a o filmové historii a současnosti obce.

V praktické části práce byla popsána příroda Hostivaře a jejího okolí, dále jednotlivé památky Staré Hostivaře a nejvýznamnější památky v jejím blízkém okolí, což jsou hradiště, kostel Stětí sv. Jana Křtitele, Toulcův dvůr, hostivařské statky a mlýny, budovy školy, hřbitov a další. Dále zde byly popsány infrastruktura obce a akce, které se v Hostivaři pravidelně konají. V této části bakalářské práce proběhlo dotazníkové šetření. Bylo úspěšně provedeno vyhodnocení znalosti obyvatel pomocí dotazníkového šetření a v diskuzi byly tyto výsledky kriticky zhodnoceny. Tohoto dotazníkového šetření se zúčastnilo 275 respondentů z řad obyvatel městské části Praha 15, kteří byli osloveni ve vybraných facebookových skupinách. Výsledky tohoto šetření byly zobrazeny v grafech a opatřeny textovým komentářem. Na základě odpovědí na jednu z konkrétních otázek dotazníku byly následně vytvořeny jednodenní prohlídkové trasy pro děti, dospělé a seniory.

Hlavním cílem práce bylo zjistit a vyhodnotit, jaký je aktuální stav informovanosti občanů Prahy 15 o památkách ve Staré Hostivaři. Dílčím cílem bylo navrhnout prohlídkové trasy pro různé skupiny návštěvníků. Tyto trasy byly navrženy na základě výsledků dotazníkového šetření. Oba cíle této práce byly splněny.

Výsledky dotazníkového šetření mohou být zajímavé pro instituce státní správy i poskytovatele služeb cestovního ruchu, kteří z nich mohou získat zajímavá data pro vytvoření nových produktů domácího cestovního ruchu. Domácí cestovní ruch je velmi aktuální téma a stále nabývá na významu. Je to zejména díky tzv. koronavirové krizi, která způsobila kolaps v mnoha odvětvích ekonomiky, nejen v cestovním ruchu.

Cestování do zahraničí je v současné době omezeno, a proto se mnoho poskytovatelů služeb cestovního ruchu v nadcházející letní sezóně zaměřuje na domácí návštěvníky. Pro občany této země může mít tato skutečnost pozitivní přínos, neboť poznají nová místa v České republice a je možné, že někteří z nich se budou v následujících letech do těchto destinací rádi vracet.

Seznam použité literatury

Tištěné zdroje:

AUGUSTA, Pavel. *Kniha o Praze 15. Hostivař, Horní Měcholupy a okolí*. 2003. Praha: MILPO MEDIA ve spolupráci s Vydavatelstvím a nakladatelstvím MILPO. ISBN 80-86098-32-X.

BERNÝ, Lukáš. *Toulky Prahou 15 - Hostivař, Horní Měcholupy*. 2018. Praha: Paličkování. ISBN: 978-80-86455-06-8.

DRAGOUN, Zdeněk. *Staletá Praha. Památky pražského venkova. K stavebnímu vývoji kostela Stětí sv. Jana Křtitele v Hostivaři*. 1990. Praha: Panorama. ISBN 80-7038-096-9.

DROBNÁ, Daniela a Eva MORÁVKOVÁ. *Cestovní ruch pro střední školy a pro veřejnost*. 2010. Praha: Fortuna, ISBN 978-80-7373-079-6.

KLEMPERA, Josef. *Vodní mlýny v Čechách III: Praha a okolí*. 2001. Praha: Libri. ISBN 80-7277-051-9.

KOZEL, Roman, Lenka MYNÁŘOVÁ a Hana SVOBODOVÁ. *Moderní metody a techniky marketingového výzkumu*. 2011. Praha. Grada. ISBN 978-80-247-3527-6.

LAŠŤOVKOVÁ, Barbora a Jiří KOŤÁTKO. *Pražské usedlosti*. 2007 Praha: Libri. ISBN 978-80-7277-346-6.

LINDEROVÁ, Ivica. *Cestovní ruch – Základy a právní úprava*. 2013. VŠPJ. ISBN 978-80-87035-82-5.

MACHKOVÁ, Hana. *Mezinárodní marketing*. 2006. Praha. Grada. ISBN 80-247-1678-X.

MÍŠEK, Ivo. *Rybáři v Hostivaři: 85 let*. 2007. Praha: MO ČRS Praha 15. ISBN 978-80-254-0980-0.

PALATKOVÁ, Monika. *Marketingová strategie destinace cestovního ruchu: jak získat více příjmů z cestovního ruchu*. 2006. Praha: Grada. ISBN 80-247-1014-5.

RYGLOVÁ, Kateřina, Michal BURIAN a Ida VAJČNEROVÁ. *Cestovní ruch – podnikatelské principy a příležitosti v praxi*. 2011. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-4039-3.

VYSTOUPIL, Jiří, Martin ŠAUER, Andrea HOLEŠINSKÁ a Petra METELKOVÁ. *Základy cestovního ruchu*. 2006. Brno: Masarykova univerzita. ISBN 80-210-4167-6.

ZDEŇKOVÁ, Marie a Pavel AUGUSTA. *Antonín Švehla a Hostivař*. 2008. Praha: Milpo media. ISBN: 978-80-87040-11-9.

ZELENKA, Josef. *Marketing cestovního ruchu*. 2010. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského. ISBN 978-80-86723-95-2.

ZELENKA, Josef a Martina PÁSKOVÁ. *Výkladový slovník cestovního ruchu*. 2012. Praha: Linde Praha. ISBN 978-80-7201-880-2.

Elektronické zdroje:

[1] Městská část. *Www.praha15.cz* [online]. Praha: ÚMP Praha 15, b.r. [cit. 2021-2-20]. Dostupné z: <https://www.praha15.cz/mestska-cast/ms-1332/p1=1332>.

[2] ČSÚ a územně analytické podklady. *Www.czso.cz* [online]. Praha: Český statistický úřad, 2021 [cit. 2021-2-20]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/csu_a_uzemne_analyticke_podklady.

[3] Znak a prapor. *Www.praha15.cz* [online]. Praha: ÚMP Praha 15, b.r. [cit. 2021-2-20]. Dostupné z: <https://www.praha15.cz/znak-a-prapor/ms-1506/p1=1506>.

[4] Vyhláška 10/1993: Vyhláška hl. m. Prahy, o prohlášení částí území hlavního města Prahy za památkové zóny a o určení podmínek jejich ochrany. *Www.praha.eu: portál hlavního města Prahy* [online]. Praha: praha.eu, b.r., 28. 9. 1993 [cit. 2021-2-21]. Dostupné z: https://www.praha.eu/jnp/cz/o_meste/vyhlaskey_a_narizeni/vyhledavani_v_pravnych_predpisech/rok_1993/vyhlaska_cislo_10_ze_dne_28_09_1993.html.

[5] ZDEŇKOVÁ, Marie. *Hlasatel Prahy 15: zpravodaj městské části Praha 15* [online]. 2017. Praha: ÚMČ Praha 15, 2017 [cit. 2021-2-26]. Registrační značka MK

ČR E 12172. Dostupné z:

https://www.praha15.cz/assets/File.ashx?id_org=80115&id_dokumenty=1099.

[6] ZDEŇKOVÁ, Marie. *Hlasatel Prahy 15: zpravodaj městské části Praha 15* [online]. 2017. Praha: ÚMČ Praha 15, 2017 [cit. 2021-2-26]. Registrační značka MK

ČR E 12172. Dostupné z:

https://www.praha15.cz/assets/File.ashx?id_org=80115&id_dokumenty=1102.

[7] ZDEŇKOVÁ, Marie. *Hlasatel Prahy 15: zpravodaj městské části Praha 15* [online]. 2017. Praha: ÚMČ Praha 15, 2017 [cit. 2021-2-26]. Registrační značka MK

ČR E 12172. Dostupné z:

https://www.praha15.cz/assets/File.ashx?id_org=80115&id_dokumenty=1103.

[8] ZDEŇKOVÁ, Marie. *Hlasatel Prahy 15: zpravodaj městské části Praha 15* [online]. 2017. Praha: ÚMČ Praha 15, 2017 [cit. 2021-2-26]. Registrační značka MK

ČR E 12172. Dostupné z:

https://www.praha15.cz/assets/File.ashx?id_org=80115&id_dokumenty=1107.

[9] František Xaver Šalda. *Www.phil.muni.cz* [online]. Brno: Masarykova univerzita, b.r. [cit. 2021-3-1]. Dostupné z: <https://www.phil.muni.cz/fil/scf/komplet/salda.html>.

[10] MAREK, Pavel. DVOŘÁK Xaver 29.11.1858-22.11.1939. *Www.biography.hiu.cas.cz* [online]. Praha: Historický ústav AV ČR, b.r. [cit. 2021-3-1]. Dostupné z: http://biography.hiu.cas.cz/Personal/index.php/DVO%C5%98%C3%81K_Xaver_29.11.1858-22.11.1939.

[11] BERNÝ, Lukáš. Filmové ateliéry Hostivař hostily svého času největší hvězdy filmů první republiky. *Www.region.rozhlas.cz* [online]. Praha: Český rozhlas, 2018 [cit. 2021-3-2]. Dostupné z: <https://region.rozhlas.cz/filmove-ateliery-hostivar-hostily-sveho-casu-nejvetsi-hvezdy-filmu-prvni-7691017>.

[12] *Hlasatel Prahy 15: zpravodaj městské části Praha 15* [online]. 2017. Praha: ÚMČ Praha 15, 2017 [cit. 2021-3-2]. Registrační značka MK ČR E 12172. Dostupné z: https://www.praha15.cz/assets/File.ashx?id_org=80115&id_dokumenty=1109.

- [13] Meandry Botiče. *Www.praha-priroda.cz* [online]. Praha: Pražská příroda, b.r. [cit. 2021-3-3]. Dostupné z: <http://www.praha-priroda.cz/chranena-priroda/zvlaste-chranena-uzemi/meandry-botice/>.
- [14] VD Hostivař. *Www.praha-priroda.cz* [online]. Praha: Pražská příroda, b.r. [cit. 2021-3-3]. Dostupné z: <http://www.praha-priroda.cz/vodni-plochy-a-potoky/vodni-plochy-dle-katastru/hostivar/vd-hostivar/>.
- [15] Hostivařský lesopark. *Www.praha-priroda.cz* [online]. Praha: Pražská příroda, b.r. [cit. 2021-3-3]. Dostupné z: <http://www.praha-priroda.cz/lesy/hostivarsky-lesopark/>.
- [16] ŠMOLÍKOVÁ, Miroslava. HRADIŠTĚ HOSTIVAŘ. *Www.praha-archeologicka.cz* [online]. Praha: Praha archeologická, 2017 [cit. 2021-3-4]. Dostupné z: <http://www.praha-archeologicka.cz/p/303?tgo=37>.
- [17] ZDEŇKOVÁ, Marie. *Hlasatel Prahy 15: zpravodaj městské části Praha 15* [online]. 2017. Praha: ÚMČ Praha 15, 2017 [cit. 2021-3-4]. Registrační značka MK ČR E 12172. Dostupné z: https://www.praha15.cz/assets/File.ashx?id_org=80115&id_dokumenty=1104.
- [18] Kostel Stětí sv. Jana Křtitele. *Www.pamatkovykatalog.cz* [online]. Praha: Národní památkový ústav, 2019 [cit. 2021-3-5]. Dostupné z: <https://pamatkovykatalog.cz/kostel-steti-sv-jana-krтитеle-15333142>.
- [19] Kostel Stětí sv. Jana Křtitele. *Www.centrumhostivar.cz* [online]. Praha: Farnost Stětí sv. Jana Křtitele, b.r. [cit. 2021-3-5]. Dostupné z: <http://www.centrumhostivar.cz/Kostel-Steti-sv-Jana-Krtitele-1/>.
- [20] ROYT, Jan. Nástěnné malby v kostele Stětí sv. Jana Křtitele v Hostivaři. *Www.centrumhostivar-cz.doyle.netservis.cz* [online]. Praha: Farnost Stětí sv. Jana Křtitele, b.r. [cit. 2021-3-5]. Dostupné z: <http://centrumhostivar-cz.doyle.netservis.cz/admin/files/File/Clanky/Fresky.Royt.pdf>.
- [21] VÍTEK, Pavel. Zvonice u kostela Stětí sv. Jana Křtitele. *Www.hrady.cz* [online]. Praha: Hrady.cz, 2014 [cit. 2021-3-5]. Dostupné z: <https://www.hrady.cz/zvonice-u-kostela-steti-sv-jana-krтитеle>.
- [22] Fara. *Www.pamatkovykatalog.cz* [online]. Praha: Národní památkový ústav, 2015 [cit. 2021-3-10]. Dostupné z: <https://pamatkovykatalog.cz/fara-15346894>.

- [23] ŠMOLÍKOVÁ, Miroslava a Marie ZDEŇKOVÁ. Stezky historií Prahy 15. *Www.izitrainfo.cz* [online]. Praha: ÚMČ Praha 15, b.r. [cit. 2021-3-10]. Dostupné z: <http://www.izitrainfo.cz/images/documents/STEZKA/BROZURA.pdf>.
- [24] HISTORIE DVORA: Historie hospodářského dvora čp. 32. *Www.toulcuvdvur.cz* [online]. Praha: Toulcův dvůr, b.r. [cit. 2021-3-10]. Dostupné z: <https://www.toulcuvdvur.cz/stranka/historie-dvora>.
- [25] HISTORIE. *Www.toulcuvdvur.cz* [online]. Praha: Toulcův dvůr, b.r. [cit. 2021-3-10]. Dostupné z: <https://www.toulcuvdvur.cz/stranka/historie>.
- [26] ZDEŇKOVÁ, Marie. *Hlasatel Prahy 15: zpravodaj městské části Praha 15* [online]. 2017. Praha: ÚMČ Praha 15, 2017 [cit. 2021-3-4]. Registrační značka MK ČR E 12172. Dostupné z: https://www.praha15.cz/assets/File.ashx?id_org=80115&id_dokumenty=1105.
- [27] RYSKA, Petr. Stará Hostivař – historie a statky. *Www.prahaneznam.cz* [online]. Praha: Praha Neznámá, 2014 [cit. 2021-3-10]. Dostupné z: <https://www.prahaneznam.cz/praha-10/hostivar/stara-hostivar-historie-a-statky/>.
- [28] SERIÁL O HOSTIVAŘI 25. DÍL (DVOŘÁKŮV STATEK). *Www.praha15.cz* [online]. Praha: ÚMČ Praha 15, 2018 [cit. 2021-3-11]. Dostupné z: <https://www.praha15.cz/serial-o-hostivari-25-dil-dvorakuv-statek/d-4819>.
- [29] HOSTIVAŘ. *Www.mistopis.eu* [online]. Praha, 2010 [cit. 2021-3-12]. Dostupné z: <http://www.mistopis.eu/mistopiscr/praha/praha15/hostivar.htm>.
- [30] KD: Hostivař a Horní Měcholupy. *Www.mistnikultura.cz* [online]. Praha: Národní informační a poradenské středisko pro kulturu - NIPOS, 2009 [cit. 2021-3-13]. Dostupné z: <https://www.mistnikultura.cz/kd-hostivar-a-horni-mecholupy>.
- [31] Stezka historií Hostivaře. *Www.stezky.info* [online]. Praha: Stezky.info, 2010 [cit. 2021-3-14]. Dostupné z: <https://www.stezky.info/naucnestecky/ns-stezka-historii-hostivare.htm>.
- [32] Naučná stezka Povodím Botiče. *Www.praha-priroda.cz* [online]. Praha: Magistrát hl. m. Prahy, 2012 [cit. 2021-3-14]. Dostupné z: <http://www.praha-priroda.cz/priloha/5204e205a0db7/botic-2012.pdf>.

- [33] Koridor Hostivař. *Www.koridorhostivar.cz* [online]. Praha: Metrostav, b.r. [cit. 2021-3-14]. Dostupné z: <https://www.koridorhostivar.cz/>.
- [34] Dopravní podnik hlavního města Prahy: vyhledání spojení. *Www.dpp.cz* [online]. Praha: Dopravní podnik hl. m. Prahy, 2021 [cit. 2021-3-14]. Dostupné z: <https://www.dpp.cz/#vyhledani-spojzeni-tab>.
- [35] Hotely. *Www.google.com* [online]. Praha: Google.com, 2021 [cit. 2021-3-15]. Dostupné z: <https://www.google.com/travel/hotels/Praha?g2lb=.....A0NaSxoA>.
- [36] Restaurace. *Www.google.com* [online]. Praha: google.com, 2021 [cit. 2021-3-15]. Dostupné z: <https://www.google.com/search?q.....=UTF-8>.
- [37] DNY PRAHY 15 (11.9. - 20.9.2020). *Www.praha15.cz* [online]. Praha: ÚMČ Praha 15, 2020 [cit. 2021-3-16]. Dostupné z: <https://www.praha15.cz/dny-prahy-15-11-9-20-9-2020/d-2497>.
- [38] Hostivařská 15° – Praha. *Www.pivnibehy.cz* [online]. Hradec Králové: SK RN Hradec Králové, 2020 [cit. 2021-3-16]. Dostupné z: <https://pivnibehy.cz/hostivarska15/>.
- [39] Golf Hostivař. *Www.golfhostivar.cz* [online]. Praha: Golf Hostivař, 2021 [cit. 2021-3-16]. Dostupné z: <https://www.golfhostivar.cz/>.
- [40] SPORTOVNÍ ZAŘÍZENÍ. *Www.praha15.cz* [online]. Praha: ÚMČ Praha 15, 2021 [cit. 2021-3-17]. Dostupné z: <https://www.praha15.cz/sportovni-zarizeni/os-1062>.
- [41] DOTAZNÍK PRO OBYVATELE MĚSTSKÉ ČÁSTI PRAHA 15. *Www.vyplnto.cz* [online]. Praha: Ing. Marek Demčák, 2021 [cit. 2021-3-18]. Dostupné z: <https://www.vyplnto.cz/moje-pruzkumy/?did=74074>.
- [42] Divoká zahrada Hostivař. *Www.lhmp.cz* [online]. Praha: Lesy hl. m. Prahy, b.r. [cit. 2021-4-1]. Dostupné z: <https://lhmp.cz/zachranna-stanice/lesni-zookoutky/divoka-zahrada-hostivar>.
- [43] Návrh jednodenní prohlídkové trasy pro děti. *Www.mapy.cz* [online]. Praha: Seznam.cz, 2021 [cit. 2021-4-1]. Dostupné z: <https://mapy.cz/zakladni?planovani-trasy&x=.....=%5B%5D>.

[44] Návrh jednodenní prohlídkové trasy pro dospělé a seniory. *W*www.mapy.cz [online].

Praha: Seznam.cz, 2021 [cit. 2021-4-1]. Dostupné z:

<https://mapy.cz/zakladni?planovani-trasy&x=14.....&xc=%5B%5D>.

Přílohy

Příloha A Dotazník

Příloha B Odpovědi respondentů na otázku č. 4

Příloha C Odpovědi respondentů na otázku č. 5

Příloha D Odpovědi respondentů na otázku č. 7

Příloha E Odpovědi respondentů na otázku č. 8

Příloha F Odpovědi respondentů na otázku č. 10

Příloha A Dotazník

1. Jak dlouho žijete v městské části Praha 15?
 - 0 – 2 roky
 - 3 – 5 let
 - 6 a více let

2. Máte v Praze 15 trvalý pobyt?
 - ano
 - ne

3. Zajímáte se o historii Hostivaře?
 - ano, velmi mě zajímá, aktivně informace vyhledávám
 - nijak zvlášť, ale rád/-a se dozvím něco zajímavého
 - nezajímá mě to

4. Jaké znáte památky v Hostivaři?
 - Hradiště
 - Toulcův dvůr
 - Kostel Stětí sv. Jana Křtitele
 - Švehlův statek
 - jiné – uveďte ...

5. Kterou z těchto památek jste v roce 2020 navštívili?
 - Hradiště
 - Toulcův dvůr
 - Kostel Stětí sv. Jana Křtitele
 - Švehlův statek
 - jiné – uveďte ...

6. Znáte naučnou stezku Historií Hostivaře?
 - ano, již jsem jí prošel/prošla
 - ano, ale nemám ji projítou
 - ne

7. Uvítali by jste naučnou stezku zaměřenou na konkrétní skupinu osob?

- ano, pro děti
- ano, pro seniory
- ano, pro handikepované osoby
- jiné – uveďte ...
- nezáleží mi na tom
- ne

8. Kde hledáte informace o hostivařských památkách, které se chystáte navštívit?

- internet
- knihy
- tisk - Hlasatel Prahy 15
- od přátel či rodiny
- jiné – uveďte ...
- nevím, kde hledat

9. Jsou podle vás informace o hostivařských památkách dostatečně dostupné?

- ano, vše je výborně dostupné
- ano, ale musím déle hledat
- ne, netuším, kde hledat
- nevím, nehledal/-a jsem

10. Pokud ne, pak máte konkrétní návrh na zlepšení informovanosti obyvatel Prahy 15 o památkách ve Staré Hostivaři? Prosím uveďte..... (není povinné)

11. Jaké je vaše pohlaví?

- žena
- muž

12. Jaký je váš věk?

- méně než 20
- 21-30
- 31-40
- 41-50

- 51-60
- 61-70
- 70 a více

13. Jaké je vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

- základní
- středoškolské bez maturity / vyučen
- středoškolské s maturitou
- vyšší odborné
- vysokoškolské

14. Máte děti a jak staré?

- ano, ve věku do 3 let
- ano, ve věku 4 - 6 let
- ano, ve věku 7 - 10 let
- ano, ve věku 11- 15 let
- ano, ve věku 16 18 let
- nemám děti

Příloha B Odpovědi respondentů na otázku č. 4

Jaké znáte památky v Hostivaři? – jiné – uveďte...

- Hostivařský hřbitov
- Památník obětem válek (hned vedle Hřbitova u zas. Selská)
- Švehlova Sokolovna
- Kozinovo náměstí (znám legendu o pokladu), tajné podzemní chodby vedoucí z Toulcova dvoru
- Ostatní statky a dvory
- Meandry Botiče
- Sokolovna, filmové ateliéry a staré továrny
- Starý hřbitov
- Sokolovna
- Filmové ateliéry Hostivař, budova pracoviště Ústavu atomové fyziky, nádraží Hostivař, filmové studio Gatteo, Sokol Hostivař, atd ...
- Hostivařské sklárny, parní mlýn
- památník Antonína Švehly
- Přírodní památková rezervace meandry Botiče
- Učitelský dům, Hostivařské mlýny, Švehlova Sokolovně, Hálův statek- i když ten je již opravený, hřbitov
- Nádraží Hostivař
- Budova hostivařského nádraží, Hálův statek
- Trojmezí
- historické průmyslové stavby za tratí
- Petrovice

- Pokusnou školu v Hostivaři
- Hospoda Kacabka, Hostivarský hřbitov s hrobem Antonína Švehly, stará kovárna
- Nahrobek z dílny Bilka na hostivarském hřbitově. Barokní dům na náměstí u kostela.
- Selský dvůr, Botič
- ostatní statky
- průmyslová architektura např. Bohumila Hypšmana
- další statky, mlýny, parní mlýn
- Restaurace milion, selský dvůr, dřevěná zvonice, škola Trhaniovske nám., sokolovna
- Zvonička (Praha 15 - Horní Měcholupy)
- Nádraží
- Jeho význam chápu v jejich uvědomění si, ochraně a zachování do budoucna. Ještě jsem na mnohé vedle uvedení dalších statků a Hypšmanových staveb v dotazníku zapomněla, viz pěkný zdroj: <https://stary.praha15.cz/mestska-cast/o-praze-15/pametihodnosti/> Děkuji
- dřevěná zvonice u kostela, Karasova vinárna, učitelský dům, bývalá škola (dnes ZUŠ), pomník obětem 2. sv. války, hrob A. Švehly na hřbitově
- Mouchův mlýn
- Hostivarskou přehradu
- Čestný hřbitov
- Zvonice u kostela, Koukalův statek a sousedící statek Černých (nejsem si jistá přesným - názvem), Dolejší a Hořejší mlýn, hostivařská sokolovna
- Halův statek, Kozinec, meandry Botice
- Zvonice u Varty
- hrob F.X. Šaldy, Hotel Selský dvůr, Švehlův statek
- fara

Příloha C Odpovědi respondentů na otázku č. 5

Kterou z těchto památek jste v roce 2020 navštívili? – jiné – uveďte...

- Žádnou
- Zadnou
- Žádné
- Sokolovna
- žádnou bohužel
- Zadny
- kdyby nebyl covid, tak bych určitě odpovídala jinak, za běžného režimu občas zajdu do Toulcova dvora na nějakou zajímavou akci
- v r. 2021 žádnou
- Letos ještě žádné
- Hostivařský hřbitov
- zadnou z duvodu covid opatreni je vse zavrene
- viz. č. 4.
- Žádnou z uvedených
- památník Antonína Švehly, teď již zaniklý altán T.G.M místo kterého teď stojí rodinné domky, Základní umělecká škola, Sokolovna
- Ani jednu
- Všude je zavřeno
- Trojmezí
- Zatím žádnou
- Žádnou (pokud je to mysleno v roce 2021. Pokud je mysleno za celý život až do teď, tak všechny

- Ani jedno
- ostatní statky
- Žádné, vždyť je vše zakázané
- Nádraží
- pomník obětem 2. sv. války
- Žádný z uvedených
- Letos zadnou
- Žádnou. Lockdown.

Příloha D Odpovědi respondentů na otázku č. 7

Uvítali by jste naučnou stezku zaměřenou na konkrétní skupinu osob? – jiné – uveďte...

- Zatím jsem tam nebyla
- ano, ale pro všechny (děti i dospělé)
- Děti mají na cestování po P15 knihu - k dostání na úřadě
- Procházky se psem
- již v okolí vznikají svepomoci místních
- Pro dospělé
- Pro dospělé a rodiny s detmi, ale i starsimi
- historie architektury

Příloha E Odpovědi respondentů na otázku č. 8

Kde hledáte informace o hostivařských památkách, které se chystáte navštívit? – jiné –
uved'te...

- Nehledám
- Znáám je sám.
- Starousedlík
- paní Zdeňková - dlouholetá kronikářka Prahy 15
- Na co náhodou narazím při procházce
- Aktivne nevyhledavam informace nikde, ale sleduji Facebook MC Praha 15, politockeho uskuoeni Patnactka nas domov a mistni sousedske skupiny
- Pamatkovy katalog
- chodím a koukám ;)
- Facebook, uzavrena skupina
- Bydlím tady od narozeni
- Chodím a když mě něco zaujme, zjistím si více na internetu
- ohledne budov se toho clovek docela dost dozvi na aotobusove zastavce smer Choodov naproti hotelelu Selsky Dvur :-)

Příloha F Odpovědi respondentů na otázku č. 10

Máte konkrétní vlastní návrh na zlepšení informovanosti obyvatel Prahy 15 o památkách v Hostivaři? Prosím uveďte..... (není povinné)

- letáky zdarma
- Plakáty, nebo nějaké veřejné akce u těchto památek
- Znalosti o této oblasti mi velmi rozšířily hry v rámci Dnu Prahy 15. Kdyby byla nějaká trvale, bylo by to skvělé
- Myslím, že jsme informovaní dostatečně, hodně z nás čte o památkách v Hlasateli. Podotýkám, že Praha 15 není jen Hostivař, ale patří k ní například i Horní Měcholupy. Já sama jsem z Horních Měcholup, o historii Hostivaře něco vím, ale více jsem se vždy zaměřovala na Horní Měcholupy.
- Stačily by směrovky od tramvaje
- Lepší propagace na fb skrz akce (mluvím o predcovidové době)
- Ne
- Celkově je potřeba zlepšit informovanost obyvatel
- Umístění informačních tabulí (historická mapa apod..) v místních OC, dětské hřiště, zastávky MHD.
- Naučná stezka pro děti a pedagogy.
- Facebook
- Možná více nastěnek jako mají v Petrovicích na kulturní akce. Mohl by tam být hlasatel jako plagat.
- Zařazení podrobnějších informací na portál Mapy.cz
- Městská část by mohla více informací o památkách sdílet na svých sociálních sítích.
- Treba občas clanek napr na FB skupine Sousede Prahy 15

- Neskodila by prace s verejnym prostorem kolem nasich pamatek, obcanska i sousedska setkani, lepsi prace se socialni siti Facebook a redesign webu nasi mestske casti, je zastaraly a neprehledny.
- Využit platformy jako Instagram/ Facebook skupina
- Zvěřejňování vzpomínek pamětníků
- Měly by se u nich konat veřejné akce při vhodných výročí a oslavách
- Informace o památkách více propojit se stránkami Prahy 15
- Uvádění v Hlasateli, informace na akcích P-15, to vše probíhá
- Praha 15, obzvláště Hostivař je překrásnou památnou lokalitou. Hlavně z dob První republiky. Jako občan P15 bych uvítal více aktivního zapojení. Ve smyslu - po stopách našich předků a projít si okruh třeba s nějakým průvodcem.
- Mapku se značenými cestami, cesty po historii Hostivaře nejsou úplně dobře.znavene, mapa by pomohla. Zkoušeli jsme Toulame se se s dětmi Prahou 15, ale byli jsme zklamaní, v podstatě žádné tipy na výlety, Mouchův kámen jsme velmi těžko hledali a.byl u frekventované silnice, takže vylet nic moc.
- Možná více informačních tabulí
- Přehledné webové stránky
- Venkovní naučné (interaktivní) hry, buď stažené do mobilu nebo v reálném místě a čase
- Více společenských událostí vázaných na daná místa.
- Kupte si knihu,Toulky Prahou 15 Hostivar a Horni Mecholupy od Lukase Berneho.
- Webová stránka jen na toto téma
- Uvítal bych integraci těchto informací v rámci Mobilního rozhlasu